Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 26 (1277). 24:DE ÅRG. VANLIGA UPPLAGAN LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG
IDUN
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN 2 JULI 1911.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

Bröllopet på Gunnebo.

Anna Backlund foto.

PÅ DET FÖR sitt natursköna läge mellan Råda- och Stensjöarne bekanta och i öfrigt minnesrika Gunnebo firades häromdagen ett ståtligt bröllop, hvarvid godsets innehafvare, baron Carl Sixtensson Sparre och hans friherrinna, född Denninghoff, bortgifte sin 21-åriga dotter Britta med en tysk grefve, löjtnanten vid Kejserliga Kyrassiärregementet von Zeidlitz n:r 7, Werner Vitzthum von Eckstädt.

På morgonen försiggick den borgerliga vigseln inför magistraten i Göteborg, och kl. 6 e. m. förrättades de kyrkliga ceremonierna på Gunnebo af kyrkoherden i Fässberg A. Sager. Stora salongen, ett ovanligt högt och enastående vackert rum med väl bibehållna statyer och skulpturer från tiden, då den rike John Hall var herre till Gunnebo, hade omdanats till kapell och smakfullt dekorerats med blommor samt svenska och tyska flaggor. Under tonerna af Södermans bröllopsmarsch fördes bruden af sin fader till den i rotundan väntande brudgummen, hvarpå brudparet följdt af tärnor och marskalkar inträdde i salongen, där släktingar och vänner förut samlats.

Efter vigselceremonien gafs middag för de till omkring 130 personer uppgående gästerna.

På natten afreste de nygifta söderut med Harz som närmaste mål, hvarefter de bosätta sig i Halberstadt.

A. B.

Årets tolf kapitel
I naturens skola

Ett kapitel om våra barns rätta umgänge med växterna och djuren. Prisbelönad uppsats af **Alma Arbman.**

HAR DET någonsin händt dig, att en person, som du känt i många år, ofta sammanträffat med, talat med, hört talas om o. s. v., på en gång kommit att bli liksom ny för dig? Så att du funnit honom intressant, älskvärd, intagande, så att du tänkt: En sådan skada, att jag inte visste allt detta förut! Hvarför ha vi gått förbi hvarandra halft som främlingar, vi, som kunnat ha så stor glädje af hvarandra, som nu äro oskiljaktiga vänner för lifstiden, hvarför ha vi ej kommit att bli det långt förut? — Ja, hvarför? Emedan du nu först af en eller annan anledning kommit honom nära, lärt verkligen känna honom, medan du förut i ovetenhet gick honom förbi.

För många människor är naturen endast "en flyktig bekantskap". *Och det är skada.* Ty den, som kommer henne nära, den, som lär sig att umgås förtroligt med henne, vinner i henne en vän för lifvet, alltid ungdomligt frisk, alltid outtömligt intressant, alltid tacksamt lönande med rika gengåfvor den välvilja och omvårdnad hon åtnjuter, — alltid trofast.

Ursprungligen tillhöra vi ju alla naturen, hon är vår moder. Men barn kunna lära sig att glömma sina föräldrar, om de uppfostras af andra. Och kulturen eller hennes tjänsteandar lyckas ofta på ett beklagligt sätt locka oss ifrån vår stora moder, narra oss att glömma och vårdslösa henne.

Hos alla barn — de äro ju ej ännu "kultiverade" — finnes alldeles säkert en medfödd naturkärlek, som alltjämt skulle växa och bära skön frukt, om den endast finge den näring och vård, hvilken alla goda anlag erfordra för sin utveckling. Se på, hur ettåringen hoppar och slår med sin knubbiga näfve mot fönstret, då en häst stannar där utanför. Hur han sträcker sig för att få "kappa" den stora hunden. Hur han kramar den mjuka katten i sin famn. Hur, då han är 3—4 år, en fluga, en fjäril, en fågel, en groda kan fängsla hans intresse. Hur han kan fråga i oändlighet för att få veta något om dem. — En sommar hade jag ute på landet hand om en 3-årig gosse från staden. Hans mun gick i ett enda frågande, så snart någon bara hade tid att svara. En humlas surrande fyllde honom med häpnadsfull undran, ett svalbo med ungar sysselsatte honom oafbrutet flera timmar å rad. Bland mina tidigaste barndomsminnen stråla de solskensdagar, då jag sprang kring backarna för att leta upp exemplar af "Natt och dag" (Viola tricolor), som voro mörka, — den djupvioletta färgen på kronbladen föreföll mig hemlighetsfullt förtrollande, jag tror jag drömde om sagoprinsessors sammetssläp. Floran var i vår bygd tämligen fattig. En dag hittade jag en Primula farinosa, ett enda litet exemplar, som måtte ha förirrat sig dit. Om jag funnit en diamant, hade ej min förtjusning kunnat vara större. Jag satte den lilla rariteten i en dockvas och sprang väl tio gånger den dagen för att betrakta den.

Ja, tusen små händelser både löjliga och rörande skulle kunna anföras som yttringar af barns medfödda kärlek till naturen.

Genom användande af denna kärlek skulle man utan tvifvel kunna lära de unga att rätt umgås med naturen, lära dem detta vida lättare än åtskilligt annat. Men i stället få de här som i andra ting en mängd dåliga exempel af de äldre.

Hvad är då det rätta sättet att umgås med naturen? Som allmänt gällande regel vill jag nämna: Du skall vara och alltid visa dig vara hennes vän.

Nu vet du kanske, — jag talar särskildt till ungdomen — att två vänner kunna vara hvarandra mycket olika och just därigenom ha den största möjlighet till glädje och nytta af hvarandra. Så är det med dig och naturen. Hon är dig mycket öfverlägsen i vissa afseenden. Hon är rik, ja, så rik på underbara ting, att tusentals skarpsinniga män kunnat sysselsätta sig med henne hela sitt lif. Hon har också en skönhet, som du aldrig når, du må se ut hur som helst. Vidare har hon ett lif, som räcker i miljoner af år före och efter ditt, så att du, hvad ditt naturliga lif beträffar, endast är som en mygga på hennes stolta panna. Du bör således ha respekt för henne.

Men i vissa afseenden är däremot du henne öfverlägsen. Du har förnuft och handlingsfrihet. Du kan förstå henne bättre än hon dig, och du kan själf bestämma, om du skall älska, vårda, skydda, lära känna henne eller om du skall försumma och misshandla henne. Egentligen har du därför ett ansvar gentemot henne.

Bland djuren finnas några, som vi helt och hållet tagit i vår tjänst, nämligen våra husdjur. Hur vi skola behandla dem, borde på det hela vara självklart och har ofta blifvit omtaladt. Mycket blir dock genom okunnighet, vårdslöshet och egennytta annorlunda, än det borde vara. Under sommarhettan händer t. ex. ej sällan, att djur, som ej själfva kunna söka sig vatten, få törsta, så att de blifva sjuka. Slå du en skopa friskt vatten i grisens ho en varm dag, så skall du få se, hur han dricker. Äfven hundar få ibland gå törstiga. Du kan ju försöka komma ihåg, att de inte kunna be om vatten; sätt fram en skål åt hunden, så får du snart se, om han vill dricka.

I fråga om hundar, skulle jag vilja varna gossar för något, som är mycket vanligt. Retas aldrig med främmande hundar! De blifva därigenom vresiga och misstänksamma. Jag säger främmande, ty då hunden inte känner dig, kan han ju inte veta, att du bara vill skämta med honom. Det förstår däremot eder "egen hund" förträffligt och tycker det är roligt, att du leker med honom. — Somliga gossar tycka om att retas med alla djur, gumsar, bockar, ja, t. o. m. tjurar, om de stå bundna. Det är emellertid orätt gjordt, ty andra människor kunna sedan råka illa ut för djuren, då de bli ondsinta.

I allmänhet bör du om möjligt noga undvika, hvad som kan vara plågsamt för djuren — du bör i synnerhet tänka därpå just då du har *makt* att plåga dem. Du vet ju, att det är fegt att anfalla den, som ej kan eller får försvara sig.

Om ett djur får det intrycket af människan, att hon är en fiende, så måste det ju själft bli fientligt och söka försvara sig. En bonde sade mig en gång, att han köpt en häst, som var så argsint, att han försökte bitas, så snart man kom honom nära. "Men jag fick honom snart god," sade mannen. "På hvad sätt?" "Jo, jag gaf honom socker, — hade alltid socker i fickan och gaf honom några bitar, så snart jag skulle fodra honom eller ta honom ut ur stallet. Han åt väl upp ett par kilogram de första två veckorna, men sedan bet han aldrig någon." Hästen hade lärt sig, att man ville honom väl. Den förre husbonden hade varit hård mot honom.

Om husdjuren har du emellertid säkert hört mycket förut, och vi kunna här sysselsätta oss med annat.

Tre bröder, som alla för sina studier under vintern vistades i stad, hade sitt hem på landet. En af dem företog sig att odla jordgubbar. Hans hvita skjortärmar lyste i solskenet, där han stod och sträfvade några timmar hvarje dag. Sen hoppade han i sjön och kom hungrig och munter in till middagen. Stora fat jordgubbar buros senare på sommaren in till bordet. En annan af bröderna odlade blommor och åstadkom ett helt litet paradis af skönhet. Den tredje slöjdade fågelholkar. Han hade 40 stycken i björkarna omkring gården. Holkarna böra städas hvarje år, och han hade därför gjort lock på dem, som kunde lyftas upp. Men tänk, att skatorna, de sluga trollen, lurade ut, hur locken kunde öppnas, och så stulo de ägg och ungar af småfåglarna. Olle tog då ner hvarenda holk och ändrade dem. Han nubbade igen locket och gjorde i stället bottnen så, att den kunde dragas ut. Sen gick det förträffligt att rengöra holkarna, och skatorna blefvo bet. Bofinkar, mesar, löfsångare, flugsnappare, starar m. fl. slogo sig ned i de små bostäderna och roade oss med sitt ifriga sysslande och sin muntra sång.

Ja, säger du kanske, det är ingen nöd för den, som likt dessa bröder har ett hem på landet. Och du har rätt: det är en skön sak. Men äfven stadsbor kunna få umgås med naturen, särskildt de, som ha skolferier. Och äfven de böra helst sätta sig före en viss uppgift, så blir deras behållning större.

Vill du hafva naturen till din vän, så bör

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
Halft år	» 3.50	Halft år	» 4.25
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.25
Lösn:r	» 0,12	Lösn:r	» 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 43.

Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9803. Kl. 10—4.
Red. Nordling: Riks 8660. A. 402. Kl. 11—1.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 8659. Allm. 4304.
Expeditionen: Riks 1646. A. 6147. Kl. 9—6.
Annonskontoret: Riks 1646. A. 195. Kl. 9—6.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
25 öre efter text.
30 öre å textsida.
20 % förhöjning å särskild begärd plats.
Utländska annonser debiteras 50 öre med 20 % förhöjning å särskild begärd plats.

du ju lära känna henne och måste då använda de tillfällen du möjligen har att studera henne. D. v. s. du bör göra det direkt, inte bara genom hvad andra säga dig i böcker eller lektioner.

Att taga ett visst antal växter och lära sig examinera dem är ju en mycket vanlig uppgift. Men låt mig påminna dig om, att en naturvän aldrig, då han hittar en rar växt, plundrar ut ett växtställe. Han gräfver inte upp en massa exemplar med rötterna. Det är ju att utöda en förut sällsynt växt, något, som måste kallas vandalism. Det rätta är att taga ett enda exemplar och detta kanske t. o. m. utan rot.

Den barbariska smak, som visar sig i lust att döda, som finner ett nöje däri måste afgjordt vara fjärran från en naturvän. Denna smak eller detta drag af vilde framträder emellertid midt ibland oss på ett stundom rent af vidrigt sätt och vittnar sannerligen om helt annat än sund naturkärlek. Jag känner exempel på, att man skjutit änder massvis och låtit dem ligga och ruttna. — För ej så länge sen hände det, att 8—10 unga män anställde jakt på en ekorre, som råkat förirra sig in i en stadspark. De gåfvo sig ingen ro, förrän de dödat den lilla stackaren. Besynnerligt! Är det större glädje att se död än lif?

Naturligtvis bör du i synnerhet studera den lefvande naturen. Slå därför inte ihjäl t. ex. grodan, som kommer i din väg, se hellre efter, hvart hon tar vägen, hvar hon bor, hur hon simmar, hur hon bär sig åt, då hon andas och då hon äter. Tag för all del aldrig bort ett småfågelägg, utan hjälp och skydda småfåglarna! Lär dig känna igen deras olika arter, studera deras vanor och lif. Stick inte en käpp i en myrstack, utan se i stället på, hur de kloka myrorna arbeta. Och du, min flicka, om en spindel springer på din klädning, så skrik inte, som om en tiger anfölle dig. Spindeln gör dig intet ondt, men du bär dig själv pigt och dumt åt. Betrakta noga både honom och hans konstrika nät och hans skickliga sätt att använda den starka glänsande tråden. Blif inte heller utom dig, om en liten larv klättrar upp på dig. Kanske han tar dig för en blomma! Se, hur han marscherar på med sina många små fötter, medan hans mjuka hud buktar sig. Inte ens en geting bör fylla dig med fasa, ty han sticker bara för att försvara sig och gör dig intet, om du inte först ofredar honom.

Det är endast en pjåskig ovana att vara rädd för alla möjliga små djur, liksom det är en rå tanklöshet att alltid söka döda dem. Båda delarna kan man vänja sig af med genom eftertanke och god vilja.

Kanske hafva vi i regel för litet intresse för insekterna. Det finns ju bland dem många arter, som äro oss till plåga och besvär. Men andra göra oss stora tjänster, något som man i allmänhet ej tänker på. Att en varelse för oss "inte är nyttig", betyder egentligen att vi *nu* inte veta, hvad nytta han gör. I forna tider talade man om fjärilen som om en den onyttigaste lilla varelse och ansåg troligen hans lif berättigadt endast ur estetisk synpunkt. Men nu vet man, att han är oumbärlig i naturens stora hushållning (ehuru ju många arter af fjärilslarver göra oss skada). Då Australien först koloniserades, infördes från Europa bland allt annat äfven olika slag af ärtväxter, som gåfvo goda skördar. Men det blef dyrt att odla dem, emedan man måste taga utsädet från Europa, man lyckades ej i Australien få grobara frön. Sedan landtmännen länge experimenterat och grubblat, måste biologerna rådfrågas, och de förklarade saken. Befruktningen blef ofullständig, emedan det där ute ej fanns de insekter, som föra frömjöl från blomma till blomma. Nu införde man lämpliga arter af fjärilar och steklar och fick därefter godt utsäde.

Om du börjar gifva akt på insekterna, kan du äfven af dem ha mycket nöje. Lyft upp en sten, som ligger något nedsjunken i jordytan och se på, hvilket lif där är under honom. En mängd myror rusa hit och dit, då det helt hastigt blir så ljust hos dem; de ta sina hvita larver och försöka bringa dem i säkerhet. Under en annan sten får du kanske se en hop gråsuggor (en art små kräftdjur) rulta omkring, och under en tredje finner du daggmaskar eller skalbaggar. Men sedan du tittat på det lilla samhället, bör du lägga stenen tillbaka, så att allt får komma i sin ordning igen.

Du kan också ställa till ett litet akvarium, där du i god ro kan studera, hur åtskilliga små djur lefva och utvecklas. Tag en glasburk, som rymmer ett par liter, lägg däri ett tumstjockt lager af sand, så ren som möjligt, fyll burken med vatten och låt det stå ett dygn för att klarna. Stick därefter ned några växter af de arter, som lefva under vattnet t. ex. grodnate (har små hvita blommor, något lika smultronblommor) eller annat sjögräs. Du kan skära af ett strå på midten, och om du vill, att det skall stå upprätt, kan du binda en liten sten i den nedre ändan. Växter måste du ha i vattnet, annars kunna inga djur lefva där. Nu söker du upp grod- och mygglarver — som du lätt kan hitta i stillastående vattensamlingar — och bär dem i vatten till ditt akvarium. Äfven sjölöss äro bra att ha där, emedan de förtära multnande växter. Men tag inte för många djur af samma slag, ty då dö de af kolsyreförgiftning. — Vattnet i ditt akvarium kan du byta om med tillhjälp af en sughäfvert, som du gör af ett litet böjdt glasrör och ett par bitar guttaperkaslang (kan köpas på apoteket för några öre). En sådan häfvert är lätt att fylla med vatten och sticka ned i burken, då det börjar rinna utan att du behöfver suga upp det. För att vattnet ej må rinna för fort och något djur följa med, kan du sätta en liten bomullstapp i den af rörets ändar, som står nere i burken. Då du häller på det nya vattnet, måste du vara försiktig, annars kunna många af djuren dö af stöten. Lägg dit en liten träbit och häll vattnet sakta på den.

I skogen och äfven annorstädes får man här och där se ett ihåligt träd. Ett sådant bör skyddas, ty det är ofta en god bostad för många djur. Där bo kanske en hackspett, en göktyta eller uggla, åtskilliga insekter, i södra Sverige, möjligen några ekoxar o. s. v. I ett enda sådant träd kan ett ganska rikt litet djurlif röra sig, förändras allt efter årstidernas växlingar och gifva goda tillfällen till iakttagelse.

Ståndortsbeskrifning är en god öfning för mera försigkommen ungdom. Man mäter ut en ruta i skogen och lär sig att beskrifva allt hvad som växer på denna ruta.

Vilja vi verkligen lära känna naturen, böra vi ej anse något hos henne såsom för obetydligt att bli föremål för vår uppmärksamhet. De äldre bland oss böra öfva de små till aktgifvenhet och komma ihåg, att de företeelser, som röja lifvets mäktiga underbara arbete, ofta gå oss obemärkta förbi, emedan "hvad stort sker, det sker tyst". Aldrig glömmer jag min lifliga förvåning, då jag vid 7—8 års ålder första gången såg hur ett frö gror. Min mor tog en dag fram bruna bönor, som skulle kokas till middagen, och då jag tog några af de glatta, trefliga bönorna i handen, sade hon: "Stick ner en i den där blomkrukan och vattna den emellanåt, så får du se!" — Nog gräfde jag sedan upp bönan några gånger för att titta på henne, men hon var inte så ömtålig. En dag fick jag till min stora häpnad se henne skjuta upp ur mullen. Hon var större än förr, och det bruna skalet var borta. Snart delade hon sig — och blef till två tjocka blad. Och emellan dem sköto snart ett par mindre blad fram, som voro alldeles olika de första. Dessa krympte ihop och försvunno allt efter som de andra växte. Jag kan ej erinra mig, att jag frågade någon, hvarför bönan bar sig så underligt åt, jag var tystlåten af mig och funderade i stillhet. Men jag hade följt förloppet af växters groende med två hjärtblad, och när jag långt senare läste därom, visste jag det genom egen iakttagelse och hade haft nöje däraf.

Det är en god regel vid undervisning att *icke* tala om allting för barn, utan i stället låta *dem* tala om det, sedan de genom iakttagelse själfva tagit reda på det. Men visserligen måste den, som vill väcka intresse hos andra, själf vara intresserad. Många antydningar och vinkar kunde på detta område gifvas, om utrymmet medgåfve det. Men jag vill endast påminna om ännu en sak och kommer därvid att tala om ett förhållande, som för en naturvän är ganska nedstämmande.

Som vi alla veta, äro de flesta af vår stadsbefolkning genom sitt arbete och andra omständigheter tvungna att tillbringa sitt lif bland hus och gator, ofta inom fyra väggar, år ut och år in. De enda tillfällen de ha att få se något af den fria naturen äro i allmänhet söndagarna. Men då ströfva de ut i det gröna, dels i större sällskap till fester och tillställningar af olika slag, dels i mindre kotterier. Eller ger sig en familj i väg med matsäckskorg, hängmatta m. m. och har en härlig dag under de susande gröna träden, där de små få plocka blommor och tumla om på gräsmattorna, medan de stora på ett lugnare sätt njuta solsken, ren luft och skönhet. Hur väl unnar man ej dem allesammans denna dag!

Men låt mig nu fråga: hur se våra parker och skogsbackar ut dagen efter? Jo, de påminna ej så litet om sophög. Ty till tack för de sköna stunderna i naturens famn sluskar man till henne med sitt skräp, äggskal, apelsinskal och först och sist det afskyvärda papperet, som synes lång väg och därför har större förmåga att skräpa än något annat. Många dänga också sina flaskor i en sten för att förstöra marken med glasskärfvor. Kan den vara en verklig naturens vän, som näns att sålunda visa missaktning för hennes friska, sublima skönhet? Att denna skönhet måste ta skada af beröringen med människor, det borde man dock anse som en skam för dem.

Om föräldrar och uppfostrare med tillräcklig aktgifvenhet äfven på denna detalj odlade barnens sinne för ordning och skönhet, så kunde vi kanske komma därhän, att man *bure hem* de tomma skalen, påsarna och flaskorna — som ju äro betydligt *lättare* att bära än de fulla varit! — i stället för att vanhelga naturen med dem.

*

Naturens skola, — ja, uttrycket är i sanning berättigadt. Ett människolif räcker endast till för en helt ringa del af hvad den skolan kan meddela. Äfven uttrycket *naturens tempel* användes stundom, och beklagansvärd skulle den människa vara, som aldrig känt högtidsstämningen i detta tempel, där den allsmäktige uppenbarar sin vishet lika väl i lifskraften hos det minsta frö som i stjärnehärarnes oändlighet.

KLÄDNINGAR som äro fläckiga eller nedsmutsade kunna genom **kemisk tvätt** blifva fullt användbara. Priset härför är lägst Kr. 3.- per klädning. Det är dock ej likgiltigt till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.
Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., *Göteborg.*

Cerebos Salt gifver god smak åt läckra rätter och fördärfvar dem aldrig.
Generalagent: Gustaf Clase, Göteborg & Stockholm.

Märkesmän och svensk ungdomsrörelse.

I DESSA DAGAR, då vi i det svensk-finska ungdomsmötet fått ett ytterligare bevis på ungdomsrörelsens styrka, kan det vara af intresse att erfara något af våra stormäns hållning inför rörelsen. Artikelförfattaren, som äfven drar upp ett program för rörelsen, är redaktören af Svenska Tankar, hr Knut Hallonsten, som bekant en af den svenska fosterländska ungdomsrörelsens ledare.

IDUN — "ungdomens gudinna" — har icke stått främmande inför en rörelse, i hvilken ungdomsidealitet och viljekraft tagit sitt karaktäristiska uttryck. Är man i tillfälle att i denna tidning skrifva en spalt i de ungas lifsfråga, kan idéassociationen näppeligen förhindra tankarne att draga upp till hufvudredaktörens Siljanstrakt och Dalarnes ungdomsrörelse.

Ingenstädes i vårt land har nämligen ungdomsmötena samlat större skaror än i den gammalsvenska provins, där landskapets kulturmärkesmän: Zorn, Karlfeldt, Ankarcrona m. fl. satt sin ära i att gå i spetsen för det unga framtidsfolket.

Det är allom kändt, att "den som har ungdomen, har framtiden"; den sanningen framhåller vikten af att fostra ungdomen till ett kampdugligt folk, som kan ta kommande tid i sin hand och dana den enligt Guds vilja. En glädjande ansats är gjord att med riddarepojksamlingen sörja för det yngsta släktet, men mycket återstår att fullborda på ungdomsrörelsens stora, obrutna verksamhetsfält i och för den ungdom, som i högre grad tarfvar fostran till karaktärsstyrka och medborgaranda. "Vi ha större behof af ungdomsledare än af präster," säga märkesmännen inom Tysklands mäktiga organisationer; och erfarenheten i vårt land jäfvar ingalunda samma påstående.

Är det då endast i Dalarne som vår svenska kulturs och litteraturs märkesmän behjärtat krafvet att visa ungdomen fram på lifvets och lyckans vägar? — Ånej, det finns en svensk skald på Naddö, som talat svenska vid ungdomens midsommarting och förstått, att i ungdomsrörelsen gömmas slumrande krafter, som måste fram i dagsljuset och tillväxa för att mönsta fosterlandets riddarvakt i en brytningstid, då mörka tankars slagskuggor breda sig ut öfver Svea rike. I våra "Svenska Tankar" skref han 1908: "Det jubel, som skallar, när ungdomen om somrarne samlas till sina möten mellan skog och berg, säger oss dock, att andra vårligare känslor hålla på att springa i blom." I en intervju yttrades för något år sedan: "Det finns intet jag hoppas så mycket af som af den" (ungdomsrörelsen). Och gentemot de herrar, som äro benägna att stämpla allt svenskt och fosterländskt som partipolitik, ha vi väl rätt att citera ännu ett Heidenstams-ord: "Partipolitiken bör hållas borta från ungdomsmötena. Ungdomen förblir ändå ett naturligt framstegsparti."

Ja, ungdomen blir som ett utvecklingens parti, förlikningsdomstolen mellan gammalt och nytt och lämnar partipolitikens kif åsido.

*

Det kan äfven ha sitt intresse att se till, hur kyrkans märkesmän ställa sig till vår ungdomsrörelse och vi ha i "Svenska Tankar" för 1909 ett träffande omdöme i följande ord af biskop K. H. G. von Schéele:

"Gärna tillmötesgår jag eder till mig framställda begäran att uttala mig om önskvärdheten af en ungdomsrörelse, hvilken — vid sidan af den förefintliga kyrkliga ungdomsrörelsen, som ju måste ligga mig närmast om hjärtat — under fosterlandets korsbanér vill och kan motverka fosterlands- och religionsfientliga sammanslutningar. Aldrig har det väl skadat, att man på flera, efter olika individualitet lämpade vägar, arbetat för ett gemensamt mål, och allra minst kan det med öppen blick för vår tids och vårt lands gifna förhållanden anses skadligt. Fastmer finner jag detta i förevarande fall böra främja det afsedda gemensamma målets så vidt möjligt fullständiga ernående: den fosterländska medborgarandans höjande hos *hela* vår verkligt svensksinnade ungdom.

Visby Biskopsgården den 10 sept. 1909.

K. H. Gez. von Schéele".

*

Efter att ha skisserat några framstående personers ställning till "en af vår tids största och mest glädjande företeelser", ber jag blygsamt om ursäkt att jag, ehuru född i rikets sydligaste stad och icke "ett stycke närmare Sveriges hjärta", tar mig friheten att uppdraga följande grundprinciper för ifrågavarande ungdomsverksamhet och ånyo, trots protesterna från "tidsandans" och "sena tiders" förvekligade barn, väcker förslaget om samling i ett svenskt ungdomsförbund:

1) Ungdomsrörelsens grundprincip är självuppfostran och ungdomslifvets förädling.

2) Ungdomsrörelsen bör vara en demokratisk rörelse, som sammanför de unga ur skilda läger till samförstånd, hembygds- och fosterlandskänsla.

3) Ungdomsrörelsen bör gifva ungdomen politisk uppfostran, men intaga en självständig ståndpunkt, fri från partipolitik.

4) I den kamp, som är hela folkets, kampen mot fienderna till samhällets fria och lagbundna utveckling, kan ungdomen icke förvägras plats.

Skulle till äfventyrs någon vilja korrigera nämnda principer, kan jag parera med upplysningen, att ordföranden i Finlands svenska ungdomsförbund, Johannes Klockars, som äger mer än trettio års erfarenheter af ungdomsrörelsen, pröfvat och gillat dem.

Det är icke svårt att förstå, att Klockars ungdomsförbund blifvit "en kulturkraft af stor betydelse". Ty den ryska knytnäfven har väckt Finlands svenska ungdom och med en våken nationalkänsla satt fart i rörelsen. Gifve Gud, att vår ungdom vaknar i tid! Skola vi komma någon vart, måste vi, kulturellt bortkomna som vi äro, återfinna oss själfva, erkänna fosterlandskänslans kulturvärde och med den nationella känslan som drifkraft samla svensk ungdom i ett förbund, som i kristen dygd och sann medborgaranda lägger ännu en framtidsförhoppning till dem, som bebåda "en ny vår i folklifvet".

"Mitt folk, du skall vakna till ynglingadåd, den dag du på nytt kan gråta" — öfver din nationalkänslas förtegenhet, öfver din synd och orättfärdighet. Må ungdomsrörelsen med ett nytt släkte fostra en ny tid; ty "det är en allvarsam och härlig sak, hvarpå det ligger stor vikt" — skref Luther — "inför Kristus och all världen att vi hjälpa och bistå ungdomen. Därmed ha vi alla funnit hjälp och bistånd."

KNUT HALLONSTEN.

Sorgblomma, Glädjeört.

SORGBLOMMA, Glädjeört, systrar två
bland världens blomst så ljufva,
de leka samman i vårens blå.
Så huldt många gå
att dofta af samma tufva.
För all jorden bär hvitaste liljor.

Sorgblomma, Glädjeört älska hvarann,
då leka alla hvita små fiskar;
och göken får fästmö,
konvaljen man
i rolighet sann.
Men hör! — skogen han suckar och hviskar.
För all jorden bär hvitaste liljor.

Sorgblomma, Glädjeört glömma hvarann,
ge andra sin honung ljufva.
Då vissnar konvalj, och göken försann
blir hök och man
och slår sina klor i en dufva.
För all jorden bär vissnade liljor.

Sorgblomma, Glädjeört slitas af rot
och ryckas till dödens länder.
Täres i glöd den ena till sot,
kallnar i knot
den andra och grafdoft sänder.
För all jorden bär vissnade liljor.

Sorgblomma, Glädjeört — känden I dem,
så sörjom de systrar unga!
De lyste som sol i vår moders hem.
Hvem glömmer det, — hvem?
Den visan är allom att sjunga.
För all jorden bär vissnade liljor.

EDVARD BLOM.

Årets tolf kapitel.

Täflingsämnet för september månad lyder:

Passar — passar inte...

Ett kapitel om tillbörliga konvenansformer för det moderna umgängeslifvet vid fester och i hvardagslag, vid bröllop och begrafningar, vid visiter och mottagningar, i restauranger och tealersalonger, hemma och på resa.

Ett rikt ämne och alltid af stor vikt så länge svenskarna — trots all påstådd artighet — fortfarande behöfva sitta på skolbänken för att lära sig hyfsning i umgänget. Täflingsskrifter, som skola vara försedda med påskriften: *Iduns artikeltäfling,* samt åtföljda af *författarens fullständiga namn och adress,* måste vara inlämnade till redaktionen af Idun *senast den 31 juli 1911.* För den enligt redaktionens åsikt bästa artikeln utfästes ett pris af

ett hundra (100) kronor

och den prisbelönade uppsatsen inflyter i något af Iduns septembernummer.

Stockholm den 1 juli 1911.

Redaktionen af Idun.

Hvarje husmoder bör prenumerera på Barngarderoben Pris för helt år 3 kr.: halft år kr. 1: 60. Lösnummer 30 öre. Hvarje sömmerska likaså. 12 häften årligen.

KLIPPAN. Modernaste Finpappersbruk.

Specialitéer: Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper samt Kartong. Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

Rullskridskor.

Berättelse af **Gustaf Hellström.**

(Forts. o. slut.)

III.

EFTER den dagen, träffades de rätt ofta på banan. Då hon fick se honom, låtsade hon först inte ha lagt märke till honom. Men så slog hon plötsligt upp sina stora, bruna, speglande ögon och log med spelad öfverraskning . . .

Nej, se ni här!

Hon hette Phyllis Dolores. Phyllis hade hon kallats efter sin mormor. Dolores hade hennes moder låtit henne heta, därför att hon födts vid en tid, då modern var försänkt i djup sorg. Hon hade nämligen kommit till den förtviflade upptäckten, att hennes make var en ohjälplig alkoholist. Ett år efteråt dog han. Så hade det gått många år af hårdt arbete. Modern försörjde sig så godt hon kunde på att måla porslin. Resten fingo släktingar skjuta till. Men de gjorde det ogärna. De hade alltid satt sig emot hennes äktenskap med den aflidne maken. Och nu tyckte de att hon förtjänade sitt öde.

Så — efter tio år — mötte hon åter en man, som kom hennes utpinade hjärta att drifva blodet med snabbare fart genom ådrorna. Han var målare och sålde mycket litet. Han var också redan i medelåldern och det fanns ej något hopp om att han en gång skulle få sälja mera. Släkten ville åter ingripa. Då det visade sig resultatlöst, förbannade och lämnade de henne. Hon blef lycklig med målaren, mycket lycklig.

Det var denna lycka, hennes hjärta såväl behöfde, som blef Phyllis' olycka. Hon fattade med ens barnets instinktiva och fruktansvärda hat till styffadern. Hennes svartsjuka växte med hvarje dag som gick. När han ville smeka henne, bet och knep hon honom eller flydde med ett skrämdt skrik. Då började han också hata. Det blef en strid mellan en redan femtioårig man och en tioårig flicka om en kvinna, för hvilken lifvet åter började blomstra, och mannen vann öfver barnet. Modern trasades åter sönder af de ständiga slitningarna. Hon försökte ställa balans i familjelifvet. Men allt var fruktlöst. Mot flickans hat, så impulsivt i all sin kontinuitet, strandade alla försök. Då skickades Phyllis till en klosterskola i Belgien. Hon stannade där, till dess hon var sjutton år. Och under dessa år växte hennes hat, flyttades också öfver på modern. Phyllis centrala tanke under alla dessa år i den dystra klosterskolan var denna: hur har min mor för sin egen lyckas skull kunnat beröfva mig all moderlig omsorg, all hemlifvets glädje? Då hon kom tillbaka igen, var hon hård och kall. Hon talade aldrig till sin styffar och då hennes mor åter sökte tränga sig till hennes förtroende, stöttes hon tillbaka af ett par stora, frågande ögon, som sade: hur kunde du sända mig bort? Ibland kunde det också hända, då de sutto ensamma med hvarandra, att de utan att växla ett ord föllo i hvarandras armar under krampaktig omfamning och högljudd gråt. Men det var inga tårar, som kunde smälta hårdheten. De gledo åter från hvarandra tyst och oförlåtande.

Det var då Phyllis fann ett status quo. Hon höll sig borta så mycket som möjligt för att lämna åt sig själfva de båda gamla, hvilkas kärlek blifvit så mycket krampaktigare, ständigt nervöst lefvande genom de ständiga slitningarna.

Sådant hade det lif varit, som Phyllis Dolores hitintills lefvat. Nu sökte hon glädjen utomhus och hon var alldeles ensam i en jättestad.

Hon talade om allt detta för honom, och till sin häpnad fann han, att där bakom den flickaktiga pannan fanns en hjärna, som tänkte kallt och cyniskt om lifvet, som redan tyckte att allting var ingenting värdt. Det gällde endast att söka stjäla så många glada stunder ur tillvaron som möjligt. Där satt denna adertonåring med sina fylliga, röda, veka läppar, med sina kärnfriska härliga tänder och talade om, hur hon från sin födelse var förbannad. Hennes far hade varit en drinkare; själf hette hon Phyllis Dolores; kunde man tänka sig en sammanställning af namn, öfver hvilken ett säkrare olycksöde hvilade. Bakom dessa stora, bruna, speglande ögon låg en tankevärld af den allra hopplösaste fatalism.

När han kommit underfund med allt detta, förstod han också, att om där ej fanns någon annan människa i hela London, som ville hjälpa henne, skulle han göra det. Ännu kunde hon räddas. Ännu hade ingenting händt.

Och så tog han sig verket an. I stället för skridskobanan valde han Kensington Gardens som mötesplats, just vid den stora dammen, där barnen leka med segelbåtar. Det gällde först af allt att få henne bort från rullskridskomiljön.

Han talade med henne, talade etik, lifsförselskonst, lifvets allvar, förpliktelserna mot sin egen personlighet. Och hur kunde hon vara så säker på att det skulle gå henne illa? Hvarför inte samla sig själf till det största af alla dåd: den tålmodiga väntan? Trodde hon inte, att där någonstans fanns en man, som skulle både vilja och kunna bereda henne det säkra, omhägnade familjelifvets lugn? Förstod hon inte, att de onda makterna bo inom oss själfva, ej utanför oss?

Jo, det förstod hon. Och det var just därför hon visste att hon alltid skulle bli olycklig.

Han var tålmodig som en far gentemot ett barn. Och så hann det bli vår.

En dag då de skildes åt, lade hon sin hand på hans arm. Hon tryckte den krampaktigt.

— Hvarför gör ni allt detta för mig?

Han blef plötsligt blodröd i ansiktet:

— Hvarför — — — hvarför — — — Därför att jag tycker det vore skada, om det skulle gå er illa. Det finns så oändligt mycket vackert hos er, som ni ännu ej själf vet om.

Han hade sagt dessa ord på samma gång stammande och snabbt.

Han hade sett i hennes ögon, att hon älskade honom.

— — —

Den kvällen satt han länge uppe, villrådig. Bekännelsen i hennes ögon hade i ett slag förändrat allt. Han satt och gräfde i sig själf. Fanns där någon vrå i hans hjärta, där han älskade henne? Nej, ingen. Han kände hvarje detalj ur hennes lif och ändock kände han sig så fullständigt främmande för henne. Hon hade varit för honom af samma intresse som alla andra "fall". Kanske ändå en liten smula mera, därför att hon var kvinna och ung och vacker. Men eljes icke.

Han greps plötsligt af en nervös skrämsel. Hvad hade han gjort? Hvilket äfventyr hade han kastat sig in i, han, som fruktade impulsen, det tillfälliga stämningshandlandet mer än allt annat i lifvet, just därför att han sett, hvart det kunde leda? Han kände det plötsligt, som om han af öfverdrifvet nit för andra snärjt sig själf, händer och fötter med trådar, som fastän fina voro så farliga, därför att de voro så många. Han ryste plötsligt vid tanken på att denna unga kvinna kanske kräfde något af honom eller hoppades något af honom, detta människobarn, som i allt som var väsentligt för honom stod honom så absolut främmande.

Innan han gick till sängs hade han fattat beslutet att ögonblickligen dra sig tillbaka, att ej se henne mera. Hon var ung. Hon skulle snart glömma. Han hade sökt hjälpa henne så godt han kunnat. Därvid fick det stanna.

Han upphörde alltså att gå till mötesplatsen. Och en fjorton dagar efter blef han glad, då hans chef frågade honom, om han ville ta sin semester först af alla.

Han tackade och reste till Sverige för en månad.

IV.

För den som under många år vistats utomlands bli de korta besöken i hemlandet rika. Ej rika på yttre händelser. Men landskap och gator och människor och minnen göra den korta vistelsen egendomligt bräddad. Staden, där man har sin verksamhet, där man redt sig ett hem, blir till någonting mörkt och tungt och skrämmande. Man rädes den som den sömnlöse rädes natten. Man vill ej tänka därpå. Man säger till sig själf: det blir tids nog, då jag kommer tillbaka dit igen. Människor man mött och händelser, man upplefvat, få också under den korta vistelsen i hemlandet en drömlik och hemskt och dunkelt overklig slöja öfver sig.

Så var det också med honom. Med en viljestyrka, som var honom egen, sköt han undan alla tankar på London, medan han gick omkring bland människor och minnen i sin födelsestad. Han tänkte ej heller på Phyllis Dolores.

Först när han återkommit stod hon åter för hans tankar som någonting irriterande. Hur hade det gått henne? Rullskridskobanorna voro för länge sedan stängda. Deras säsong var länge sedan öfver. Men hvar fanns hon nu?

En eftermiddag efter arbetets slut tog han vägen genom Kensington Gardens. Det var vid samma tid som de förut brukat mötas. Han gick förbi dammen; stolarne de brukade sitta på, stodo tomma.

Hvar fanns hon? Hur hade det gått henne?

Han vandrade långsamt öfver den mjuka gräsmattan. Människoöden draga förbi ens blickar, tänkte han, och försvinna. Hvad blir det af dem sedan? Det är kanske det bästa att man aldrig möter dem mera. Ibland skulle det kanske också bringa en litet glädje. Där finns väl alltid någon, som haft godt af handen man gifvit dem till stöd.

Då kom Phyllis Dolores mot honom. Han såg henne, då hon var på en femton meters afstånd. Träden hade hindrat honom att se henne förr. Hennes stora, bruna ögon riktades frågande mot hans. Hennes kinder voro blossande röda. Men läpparna logo. Hon skyndade sig mot honom.

— Goddag, sade hon. Så länge ni varit borta. Hvar har ni hållit hus nu i snart två månader? Jag har varit så ängslig att ni varit sjuk. Och jag visste ju inte er adress. Hur är det med er?

Han bet sig ett slag i öfverläppen.

— Jag har varit hemma i Sverige, sade han. Måste resa plötsligt. Offentligt uppdrag.

Men samtidigt som han sagt denna lögn, blef han ond på sig själf. Hvarför gick han och ljög för flickan? Behöfde han verkligen ljuga? Fanns där något som helst skäl, hvarför han skulle göra det. Han ryckte otåligt ett slag på axlarna. Så såg han på henne. Hon gick med hufvudet en smula framåtböjdt under den stora hatten. Hela hennes ansikte hade undergått en plötslig förändring. Hon såg ut,

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur
fullt tillförlitliga, moderna och eleganta
Pappersmönster.
Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: **Bluslif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr.**
Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.
Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till
Mästersamuelsg. 45 B, Stockholm,
Mönsteraffären "Chic".

som om hon plötsligt funnit hvila efter en lång tid af ångest. Han kunde se det på ögonen, på läpparnas krusning. Hon gick och log ett stilla och tryggt leende.

Hon lade handen på hans arm och såg in i hans ögon.

— Jag *visste*, att ni skulle komma tillbaka, sade hon endast.

Hvarje nerv inom honom darrade af otåligt missmod. Så fattade han ett plötsligt beslut.

— Låt oss vända om, sade han, och söka upp en lugn plats med ett par stolar.

Hennes ansikte lyste upp.

— Gärna, gärna — — —

Han flyttade sin stol midt emot hennes. Hon drack honom med sin blick. Så lutade hon sig fram mot honom:

— Älskade, jag visste, ni skulle komma. Jag har sökt er öfver hela parken hvarje eftermiddag. Men jag visste att ni skulle komma. Jag visste det så säkert att ni inte skulle vilja lämna mig.

Hans blick mörknade.

— Hur visste ni det? sade han nästan hårdt.

Hon log:

— Därför att ni inte är en sådan, som leker med kvinnor.

Hon såg sig snabbt omkring, lutade sig fram mot honom. Det var som om hon räckt honom sina läppar.

— Kyss mig, hviskade hon. Jag har längtat mig vansinnig efter en kyss af er.

— Någon kommer, sade han endast.

Hon rätade åter upp sig, såg sig omkring.

— Hvar? Förresten, ingen känner oss. Hvad gör det då, om någon ser oss, min älskade?

— Man kysses inte i offentliga parker.

Hon skrattade:

— Ni är så lustig. Alltid så korrekt och allvarlig. Men just därför älskar jag er. Säg mig en sak: ni träffade väl ingen liten svenska hemma, som ni blef kär i?

Han spratt till. Det var som om han plötsligt sett en väg ut ur detta virrvarr.

— Jo, sade han. Och det var just det jag ville tala om för er.

Men hon endast svarade med ett lugnt och tryggt leende. Hon lade sin hand på hans knä.

— Jag tror er inte.

— Hvarför inte?

— Därför att ni inte leker med kvinnor.

— Men *om* jag gör det.

Hon skakade på hufvudet.

— Nej! Tiotusen gånger nej! Det gör ni *inte*. Ni vet det lika väl som jag. Hvarför sitter ni då och talar osanning?

Han kände att nu var ögonblicket inne.

— Phyllis, sade han, jag fruktar för att ni missförstått mig. Möjligen har ni trott att jag älskat er. Men det har jag aldrig gjort. Jag har inte heller med en blick, en gest, ett ord låtit er tro det. Eller har jag det?

Hon svarade ej. Parasollen föll ur hennes hand. Hennes ögon voro riktade mot hans; men blicken var långt, långt borta.

— Säg, Phyllis? Har jag det?

Nu var det som om hon samlat in sin blick. Hon slungade den mot honom.

— Men hvarför har ni då gjort allt det ni gjort för mig?

Han ryckte ett slag på axlarna. Han letade upp all sin energi för att kunna bibehålla sin kyla.

— Kan ni inte förstå det?

— Nej, absolut nej. Det kan jag inte förstå. Ni har sökt att göra mig god, göra mig till en bättre människa, med andra tankar om lifvet, med andra ideal. Ni har lyckats. Lifvet är ett annat för mig nu. Hvarför har ni gjort det, om ni inte älskade mig? Hvarför kom ni så godt som hvarje dag under en hel månad? Hvarför? Vill ni verkligen säga, att *ni*, som är så fin, så allvarlig, att *ni*, som tänker så klart och ser så klart på människorna, att *ni*, *ni* gjort det endast för att bedra mig? Det *kan* ni inte göra. Så grym *kan* ni inte vara.

Då började han att tala. Af det och det motivet hade han handlat. Kunde hon inte förstå?

När han slutat, reste han sig upp.

— Det är sent, vi måste gå.

Hon följde honom mot en af de stora grindarna. Hon gick tyst vid hans sida. Plötsligt började hon gråta.

— Säg, älskade, att det inte är sant. Säg, att ni inte bedragit mig.

— Jag har inte bedragit er. Men det är sant.

— Säg att det inte är sant, säg att det inte är sant.

De hade kommit ut på den stora gången. Hon klamrade sig fast vid hans arm, hårdt, förtvifladt.

— Säg att det inte är sant.

— Phyllis, det *är* så. Det *kan* inte ändras.

Hon höjde plötsligt ett skri, lutade sig in mot honom. Så ropade hon:

— Nu — — — nu — — — brast mitt hjärta — — —

Det sista kom i en hviskning.

Folk sågo på dem.

— Försök att lugna er, sade han.

— Ja — — — ja — — — jag ska — — — jag ska — —

Hon släpade sig vidare vid hans sida.

— Vi är snart ute på gatan. Jag ska hvissla på en automobil. Hur är det med er nu? Känner ni er bättre?

— Möt mig i morgon! Lofva mig att komma i morgon.

— Omöjligt. Ni måste förstå att jag talat sanning. Ni måste förstå att jag *måste*, *måste*, *måste* säga er farväl. Herre gud: ni är ung. Förstår ni inte att ni är ung, att ert lif inte är slut med detta?

Hon såg upp på honom. Hvarje drag i hennes ansikte talade om skrämsel, men en trött och hopplös skrämsel. Hon skakade på hufvudet.

— Hur lite ni förstår, sade hon, jag älskar er, älskar er, älskar er. Går ni från mig, är mitt lif slut.

De hade kommit ut på trottoaren.

— Vill ni ha en automobil?

— Säg att ni kommer i morgon.

— Nej, Phyllis lilla, jag kan inte. Vi måste skiljas. Jag hade aldrig anat att det skulle sluta så här. Hade jag anat det, då skulle jag — — — Vill ni ha en automobil?

— Nej.

Hon gick utan ett ord.

Han vände åt sitt håll. Och han vågade ej se sig tillbaka.

— — —

Tre dagar efteråt kom han händelsevis att läsa i en aftontidning om en ung elegant klädd kvinna, som fiskats upp i Themsen af flodpolisen. Vid undersökningen befanns hon heta Phyllis Dolores Greenwood.

Det var första gången han hörde hennes efternamn.

KRISTLIGA FÖRENINGEN af unga kvinnor firade den 18 juni sitt 25-årsjubileum med en högtidlighet i sin lokal Brunnsgatan 3, hvarvid förekom sång, redogörelse för föreningens utveckling och föredrag. En jubileumsfond bildades af gåfvor från hela landet. I samband med jubileet hölls föreningens 7:de konferens den därpå följande veckan, besökt af 300 deltagare från hela landet. Efter valet af förbundsstyrelse togs vår grupp af den nyvalda styrelsen. Dessa äro, stående: Fröken Visen Nyström, fr. Sigrid Netzel, fr. Sigrid Hasselberg, fru Maria Lundén, fru Augusta Hallenius. Sittande: Fröken Anna Gauffin, fr. Anna Roos, ordf., fr. Hildur Mellin och fr. Sigrid Heurlin.

För blifvande sociala arbetare.

CENTRALFÖRBUNDET för socialt arbete anordnar i höst sin tredje utbildningskurs för dem, som vilja ägna sig åt praktiskt socialt arbete såsom bostads- och heminspektion, fosterbarnsinspektion och annat barnavårdsarbete, vice värdskap i hus för mindre bemedlade, socialt arbete vid fabriker m. m.

Kursledarinna är som förut fröken Kerstin Hesselgren och de, som önska utbilda sig för att inträda på det stora sociala arbetsfältet, kunna vända sig till henne, adress Lästmakargatan 6, Sthlm, för vidare upplysningar.

En vädjan.

VI FÄSTA I DAG mot vår vana uppmärksamheten på ett tillkännagifvande i vår annonsafdelning. Men den historia, som ligger bakom detta salubjudande af flätade läderskärp är också lyckligtvis mera ovanlig. Den handlar om en ung man, som efter nyss aflagd styrmansexamen, blir offer för en olyckshändelse, därigenom krympling och oförmögen att fortsätta sin lifsbana. För att få sysselsättning och någon inkomst använder han sig nu af en känd sjömansfärdighet till att fläta mjuka, breda läderskärp, hvilka kunna rekvireras enligt närmare uppgift i annonsen.

Iduns Modellkatalog för sommaren är utkommen. Pris **60** öre.

Från det unga Arvika.

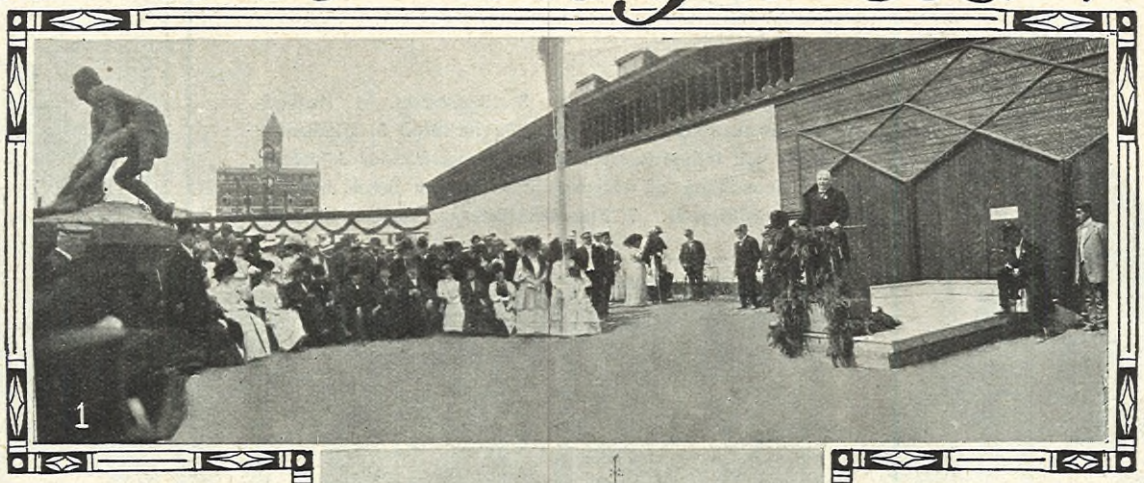

DEN NYVORDNA värmlandsstaden Arvika har i dessa dagar riktat landets uppmärksamhet på sig, dels genom firandet af samhällets 100-årsjubileum och den därmed sammanhängande invigningen af stadens nya kyrka, ett verk af stockholmsarkitekten Ivar Tengbom, dels genom en utställning, synnerligen omfattande och representativ för ortens kulturella utveckling i fråga om industri, handtverk, slöjd och konst.

Arvikas stadsrättigheter äro strängt taget hvarken af i går eller i dag, ty redan Karl XIV Johan tilldelade samhället namn, heder och värdighet af stad. En krönikör berättar, att de gamla stadsrättigheterna hittades under en rengöring i julas till ära för de nya.

Staden har mycket att bjuda på, ett rikt affärslif — Olséns tobaksrörelse och Östlund & Almqvists orgelfabrik äro namnkunniga vida omkring, och naturligtvis bröderna Eriksons snickerifabrik, hvars alster intaga ett framstående rum inom vår träindustri.

Så finns där i omnejden boende åtskilliga af våra unga och bemärkta konstnärer såsom Björn Ahlgrensson, Fritz Lindström, Fjæstad, och den ryktbare värmlandssonen Christian Eriksson bor där om somrarna — om vintern lefver han i en originell gammal stockholmsgård på Söder.

Hvad nu utställningen beträffar har den som sagdt hedrat sig och därmed den nyvordna staden.

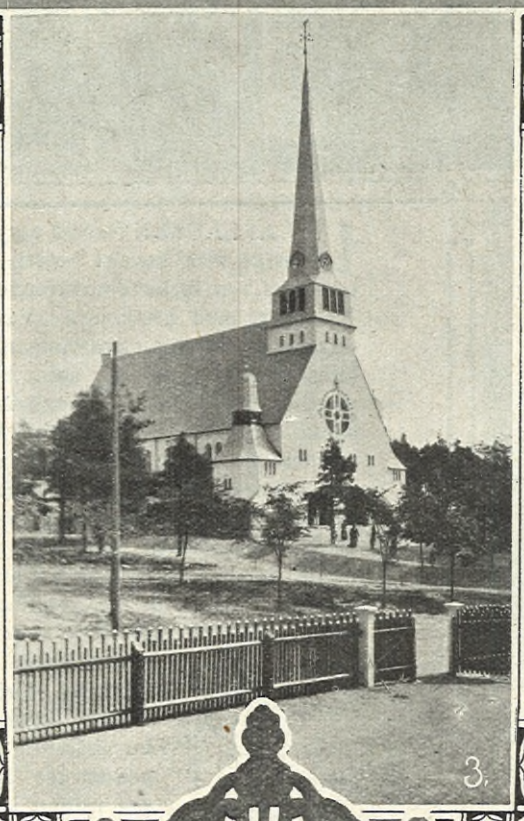

1. Landshöfding Dyrssen öppnar utställningen. Till vänster synes Chr. Erikssons "Bågspännaren". 2. Chr. Eriksson. 3. Den nya kyrkan. 4. Petter i Myra, den kände konstsmeden, som erhöll hederspokal vid prisutdelningen. 5. Barnens flaggtåg genom staden. 6. Kyrkans altartafla, framställande Jesus på väg till Golgata, målad af Björn Ahlgrensson. Ramen skuren af Bröderna Eriksson, antependium af fru Fjæstad. 7. Hundraårsminnet firas vid den nya kyrkan. 8. Stora industrihallen. 9. Hemslöjdshallen.

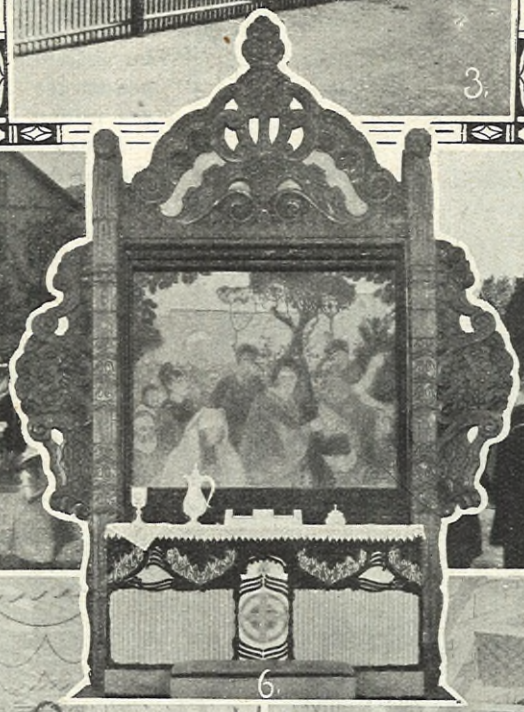

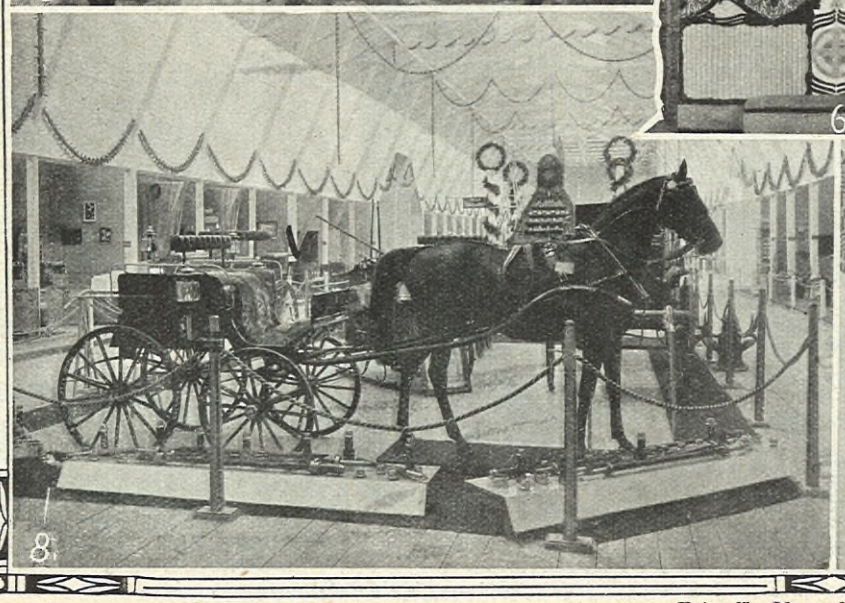

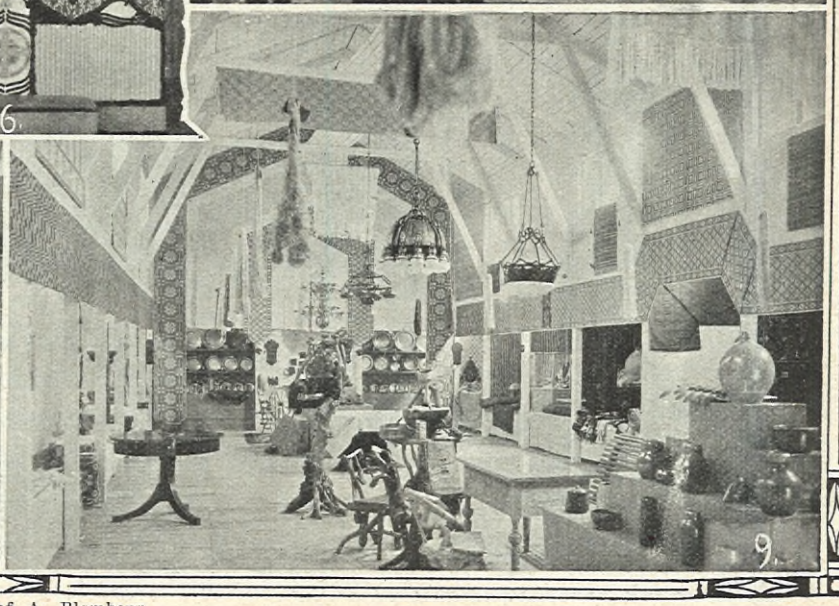

Foto för Idun af A. Blomberg.

I Engelbrekts stad.

1. Storkyrkan. 2. Interiör af kyrkan. 3. Stadshuset. 4. Hufvudentrén till Landtbruksutställningen. (E. Sjöqvist foto.) 5. Riksbanks-huset. 6. Slöjd- och industriutställningen öppnas framför Allmänna läroverkets gymnastikhus af häradshöfding Herman Behm, hushållningssällskapets ordförande. 7. Engelbrektsstatyn. 8. Det idylliska

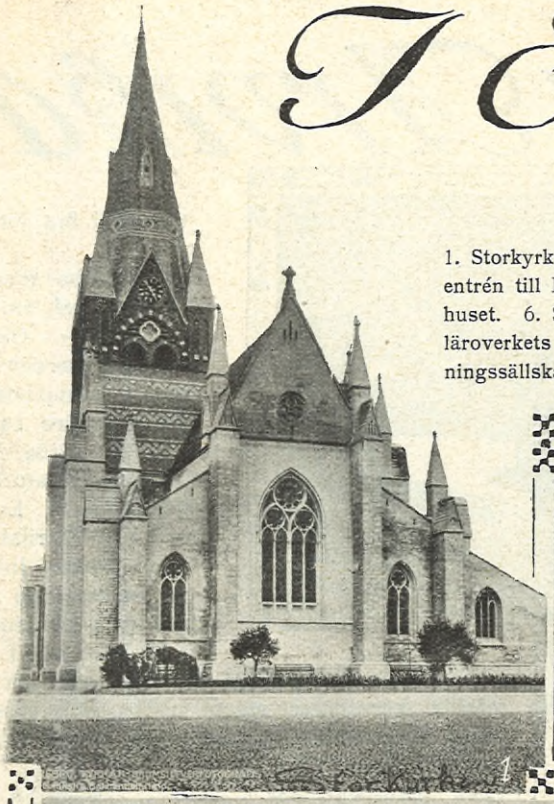

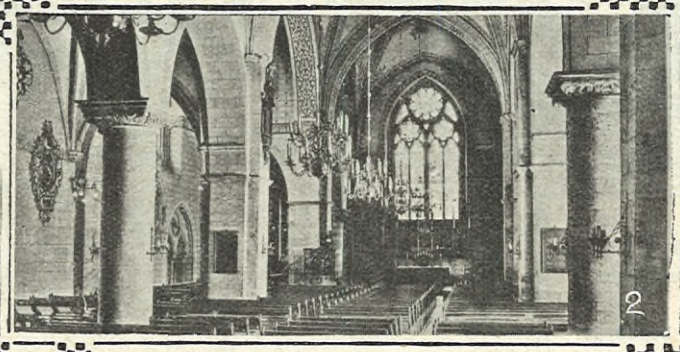

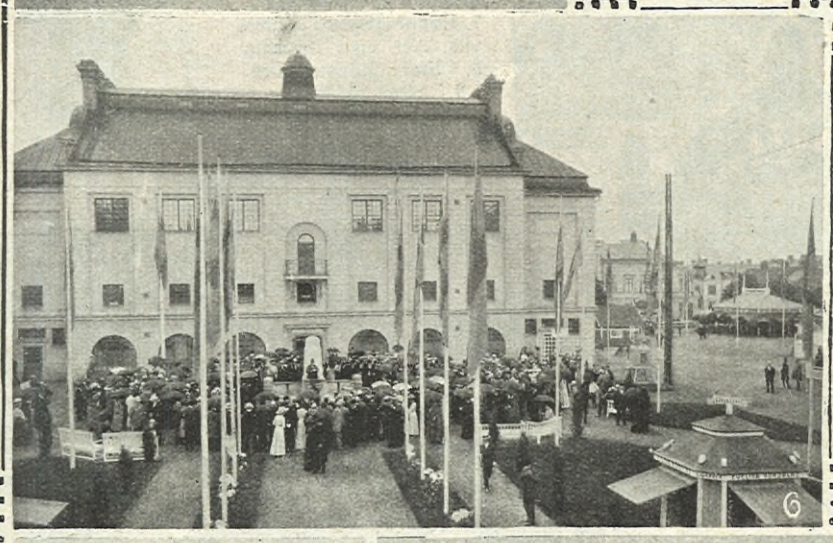

IEN AFLÄGSEN forntid utgjorde mellersta Sverige som bekant botten af ett väldigt innanhaf, som förband nuvarande Östersjön och Kattegatt med hvarandra. Vattnet drog sig efterhand tillbaka, kvarlämnande här och hvar långsträckta grusåsar, som blefvo af utomordentlig betydelse för samfärdseln genom eljes sanka marker. På en sådan ås, där sedan urminnes tid kungsvägen mellan orter i östra och västra delen af riket gått fram, uppstod tidigt, kanske redan före forntidens slut en stad, hvars namn efterhand blef Örebro syftande dels på dess läge på ören, det gammalsvenska ordet för en samling groft grus och sand, dels på den bro, som tillkommit vid något skede af platsens utveckling, förmedlande förbindelsen öfver det vattendrag, nu kalladt Svartån, som här genomskär åsen på väg till sitt utlopp i Hjälmaren.

Denna belägenhet, så att säga midt i allmän farväg och lätt tillgänglig från skilda håll, korade Örebro tidigt till en mötenas stad. Gångna tiders historia af än kyrklig än världslig art nämner ett tjugutal sådana, af hvilka några varit af riksviktig betydelse för landet. 1529 och 1537 års prästmöten, vid hvilka af-

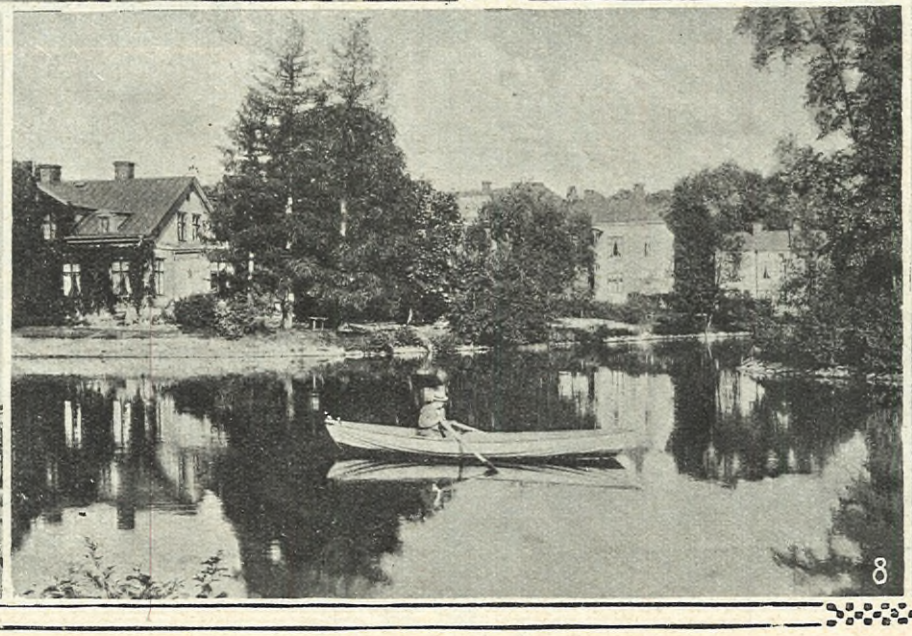

Något om Örebro och dess utställning.

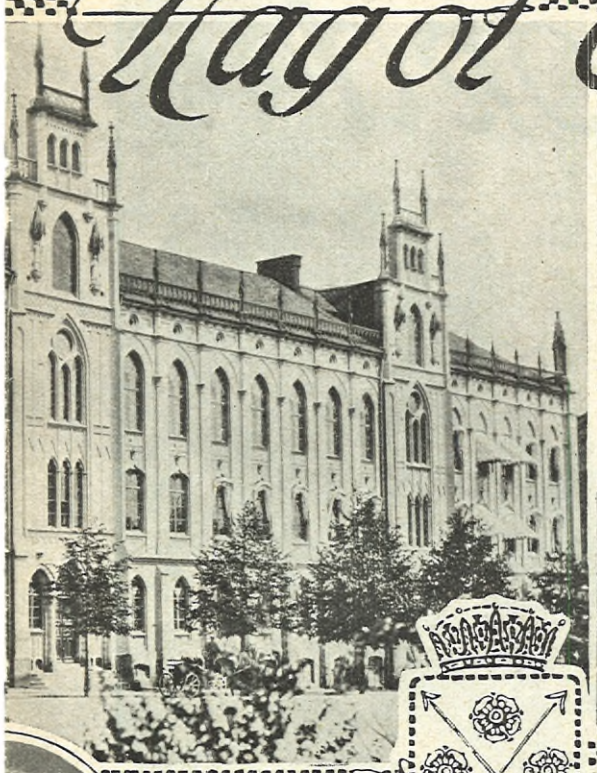

Örebro. Vy från stadsdelen Choasie. 9. Örebro slott. 10. Pilen i slottsparken. 11. Hemslöjdsafdelningen. (E. Sjöqvist foto.) 12. Frimurarlogen. Sparbanken och Teatern. 13. Vattentornet vid järnvägarnas centralverkstäder.

görande bestämmelser träffades med afseende på den evangeliska läran, samt riksdagen 1540, då Sverige förklarades för arfrike, äro exempel härpå. Icke minst betydelsefullt för vårt lands öden under senare tid var slutligen det riksmöte, hvars hundraårsminne kunde firas förlidet år, nämligen riksdagen 1810 i Örebro, då ättefadern till vårt nuvarande konungahus kordes till tronföljare i Sverige.

Två år senare, 1812, hålles åter riksdag i Örebro. Därmed är sagan all om Örebro som plats för den lagstiftande riksförsamlingen. Men för möten och öfverläggningar af andra slag har man alltfort gärna samlats i den gamla staden på Svartåstranden. Ännu föregående år hölls ett teologiskt möte där, som lät rätt mycket tala om sig. Och denna sommar hålles nu det stora, allmänna svenska landtbruksmötet, det tjuguförsta i ordningen, som blifvit förlagdt dit, och af hvilken anledning man väntar besökande till staden från rikets alla delar. Då alltså det allmänna intresset i väsentlig mån under dessa dagar kommer att riktas mot Örebro, har Idun funnit det lämpligt att återge några drag ur stadens historia samt i ord och bild ge en

(Forts. å sid. 432).

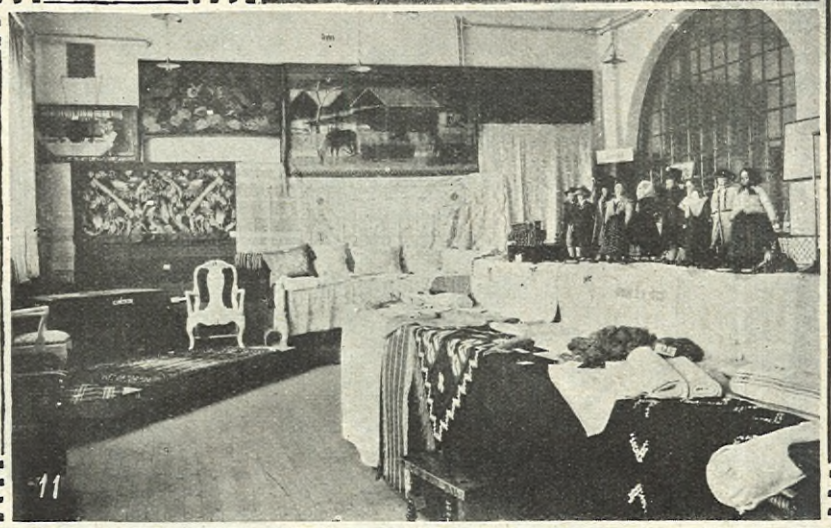

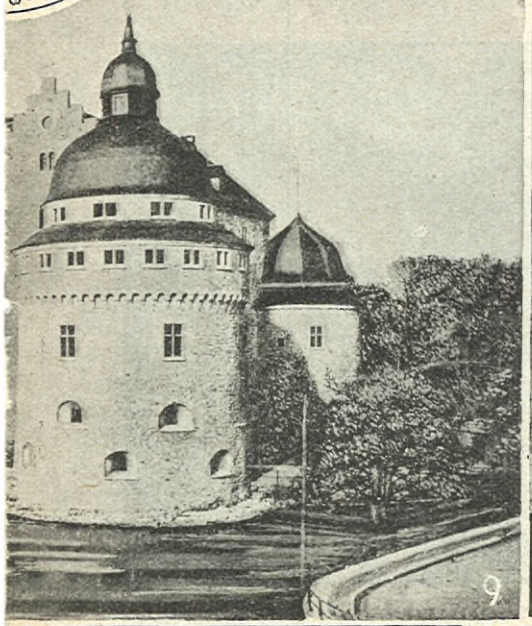

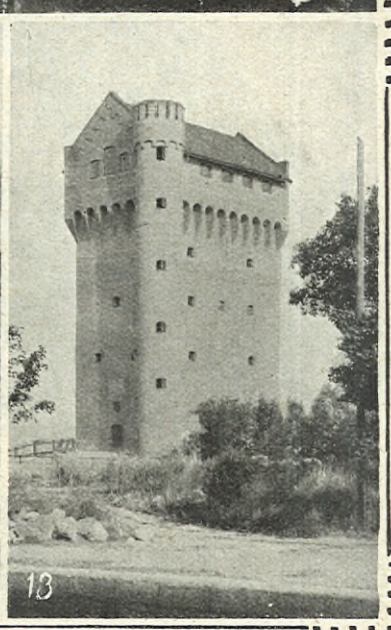

Kröningen i London.

KONUNG GEORG V.

DROTTNING MARY.

UNDER ÅRHUNDRADEN har Storbrittannien krönt sina härskare till sin egen ära med all den prakt och glans som världsrikets resurser kunna åstadkomma. Kung Georgs och drottning Marys kröning den 22 juni torde varit den ståtligaste London bevittnat — ålderdomliga ceremonier i förening med modern storslagenhet ha gjort den till ett praktfullt skådespel. Våra bilder, tagna med världens största kamera, ge någon föreställning om dimensionerna om än icke af färgspelet. Vi se den kungliga processionen bege sig till Westminster Abbey mellan led af soldater, tillhörande det brittiska världsväldet från fem kontinenter. I Westminster Abbey, där den 400-åriga ceremonien äger rum, vänta furstar och härskare från hela världen, Englands blåaste blod och högsta dignitärer, koloniernas styresmän och arméns befälhafvare. När akten är slut och ärkebiskopen af Canterbury satt kronan på konungens hufvud, beger sig processionen genom hurrande folkmassor åter till Buckingham palace.

Dagen därpå fingo de stora massorna tillfälle att se sitt nykrönta konungapar, då en väldig kortège drog genom gatorna under utvecklande af all den glans som den brittiska krigsmakten kan åstadkomma. På bilden se vi tåget passera Hyde Park Corner. Ett regnigt väder under bägge de stora festdagarna har något minskat feststämningen, men detta var också den enda del af arrangemangen, hvaröfver festanordnarna icke ägde att råda. Allt hvad rikedom, lojalitet och skicklighet kunnat åstadkomma blef gjordt.

Det stora kröningståget närmar sig Westminster Abbey. Till vänster synes Parlamentshuset. Foto för Idun af The Photochrom Co Ltd, London.

Ärkebiskopen af Canterbury, som förrättade kröningen.

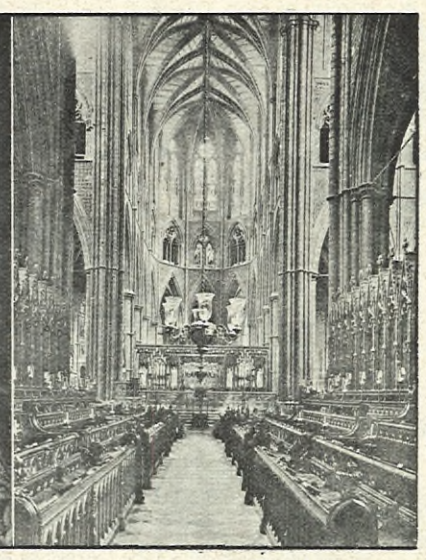

Det inre af Westminster Abbey, där kröningen ägde rum.

ANSELMUS.

En novell af **Ludvig Nordström.**

(Forts.)

NÄR ANSELMUS såg detta framför sig, kände han sig, som om en sval vind fläktat honom på kroppen. Det var, som om han stigit från ett varmt rum ut på bron, och vinden, som mötte honom, kom från hafvet, där drifisen ännu gick, och från skogen, där snön ännu låg kvar, och från fälten, där dikena forsade af gyttjevatten och där styfmorsviolen blommade i vida tufvor.

Minnena vidgade sig. Han var en gosse och lekte hemma på sin fars gård; popplarna vaggade sina gamla kronor i vårvinden, och sädesärlorna hoppade omkring i trädgårdslanden, och när han såg uppåt himlen, bländades ögat; långt nere i stan gick auktionsklockan, stundom hördes ljudet starkare, ty då kom det med ett vinddrag, och i detsamma följde lukten af tjära, olja, spackling och kol, och det hördes rassel af kärror — hela lifvet därnere i hamnen, där luften stod som en dans af sländor öfver vattnet. Då klättrade han uppför stora brandstegen, som brände af solhettan, och kom upp på taket. Här var luften lättare och himlen blåare och molnen hvitare; här såg han kring hela trakten, fartygen på fjärden, de högtidliga bergen med snöfläckar här och hvar och hela denna stora björkdunge, som staden var, med röda tegeltak och hvita flaggstänger.

Hvilket lyckligt barn hade han inte varit ändå! Åtminstone tyckte han det nu, fastän han visste, att han många gånger varit mycket, mycket olycklig.

Visst hade han en rikedom af skönhet att breda ut för blicken, när han öppnade minnenas kista.

Och nu gick han omkring i salen och såg barnen leka, på denna kust hundratals mil från barndomshemmet, som han lämnat för så många år sen.

Vinden föreföll honom äga något af barndomens sagofyllda dröm, himlen något af dess oändliga aning och drömmerier, och själfva glansen i luften bländade svagt som på den tiden.

Han stod ute på planen framför värdshuset och betraktade barnens lekar. Värdshuset kastade en blå skugga öfver halfva planen, och i skuggan var det kallt;

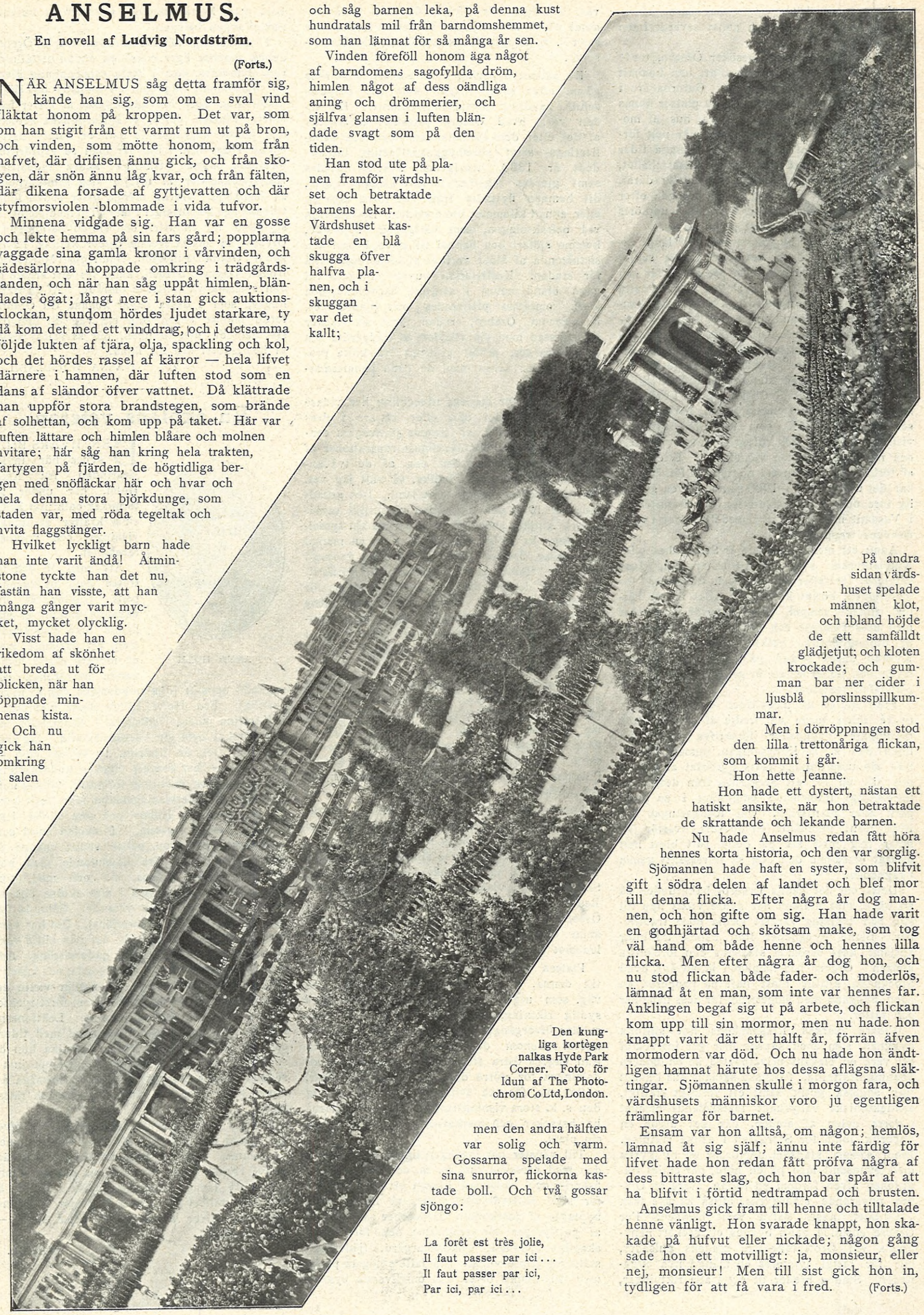

Den kungliga kortègen nalkas Hyde Park Corner. Foto för Idun af The Photochrom Co Ltd, London.

men den andra hälften var solig och varm. Gossarna spelade med sina snurror, flickorna kastade boll. Och två gossar sjöngo:

La forêt est très jolie,
Il faut passer par ici...
Il faut passer par ici,
Par ici, par ici...

På andra sidan värdshuset spelade männen klot, och ibland höjde de ett samfälldt glädjetjut; och kloten krockade; och gumman bar ner cider i ljusblå porslinsspillkummar.

Men i dörröppningen stod den lilla trettonåriga flickan, som kommit i går.

Hon hette Jeanne.

Hon hade ett dystert, nästan ett hatiskt ansikte, när hon betraktade de skrattande och lekande barnen.

Nu hade Anselmus redan fått höra hennes korta historia, och den var sorglig.

Sjömannen hade haft en syster, som blifvit gift i södra delen af landet och blef mor till denna flicka. Efter några år dog mannen, och hon gifte om sig. Han hade varit en godhjärtad och skötsam make, som tog väl hand om både henne och hennes lilla flicka. Men efter några år dog hon, och nu stod flickan både fader- och moderlös, lämnad åt en man, som inte var hennes far. Änklingen begaf sig ut på arbete, och flickan kom upp till sin mormor, men nu hade hon knappt varit där ett halft år, förrän äfven mormodern var död. Och nu hade hon ändtligen hamnat härute hos dessa aflägsna släktingar. Sjömannen skulle i morgon fara, och värdshusets människor voro ju egentligen främlingar för barnet.

Ensam var hon alltså, om någon; hemlös, lämnad åt sig själf; ännu inte färdig för lifvet hade hon redan fått pröfva några af dess bittraste slag, och hon bar spår af att ha blifvit i förtid nedtrampad och brusten.

Anselmus gick fram till henne och tilltalade henne vänligt. Hon svarade knappt, hon skakade på hufvut eller nickade; någon gång sade hon ett motvilligt: ja, monsieur, eller nej, monsieur! Men till sist gick hon in, tydligen för att få vara i fred. (Forts.)

(Forts. fr. sid. 429.)

liten erinran om ett och annat sevärdt inom den.

För en främling, som besöker Örebro, torde ej det första intrycket vara, att han kommit till en mycket gammal stad. Gatorna äro i allmänhet breda och stora, öppna platser finnas kantade med jämförelsevis stora hus af modern arkitektur. Orsaken härtill är nog förnämligast den, att elden under gångna tider farit illa fram med det gamla stadssamhället, stundom jämnat med jorden stora delar däraf, hvarefter gator och torg blifvit utlagda efter nyare tiders stadsplan och byggnader uppförts efter fordringar, som varit gällande då.

Ett och annat byggnadsverk från långt aflägsen tid har dock bevarats genom sekler och utgör liksom bekräftelse på den ålder och historia platsen äger. Framför allt är detta fallet med slottet, uppfördt på den plats, kanske till en del ännu utgörande samma byggnad, som det gamla Örebro hus eller Örebro fäste, hvarom kampen ofta stod het under medeltidens fejder. Det innehades på sin tid af Engelbrekt, belägrades sedan af Sten Sture och intogs till sist af Gustaf Vasa. I arf efter honom tillföll det yngste sonen, hertig Karl, sedermera Karl IX, som vid olika tillfällen vistades i Örebro och vidtog stora nybyggnads- och reparationsarbeten vid slottet. Efter tider af förfall eller sedan det nödtorftigt förbättrats, har det under 1897—1900 genomgått en grundlig inre och yttre restaurering och framstår nu i Vasastil med ett starkt medeltidsdrag i västfasadens trappgafvel.

Ännu ett medeltidsminne är Storkyrkan eller Nikolaikyrkan som man på senare tid, något tillgjordt förefaller det mig och främmande för traditionen, börjat kalla den. Det är ett härligt gotiskt tempel, hvars interiör isynnerhet med dess pelarpar och luftigt spända bågar är af utomordentlig, verkligt lyftande verkan. Kyrkan anses byggd på 1200-talet och har äfven den under senare år genomgått en ytterst pietetsfull restauration.

Från slutet af medeltiden eller början af nyare tiden torde en tredje af Örebro stads märkligare byggnader förskrifva sig, nämligen den s. k. Kungsstugan, numera flyttad från sin ursprungliga plats i hjärtat af staden och till en för ett borgarhus från denna tid fullständigt främmande omgifning i en slags park eller plantering. Om Kungsstugan har Idun förut innehållit en uppsats, hvarför jag nöjer mig med att på detta sätt blott helt hastigt omnämna den nog så intressanta gamla byggnaden.

Detta om det gamla Örebro, bakgrunden så att säga, mot hvilken det nyare vuxit upp till stil och hållning värdigt gamla goda traditioner. Bland byggnader från denna tid intar alltjämt dess berömda stadshus den förnämsta alatsen. Örebro har nämligen länge ägt, hvad Stockholm hittills blott haft på papperet, en egen byggnad med ämbetsrum för dess nämnder och rätter.

Vidare märkas Riksbankens fint stilfulla dyggnad, som dock kanske mer ger intryck af btt vara en elegant privatbostad än en modern penninginrättning, Tekniska skolans hus i något torr engelsk gotik samt ett verkligt ståtligt, arkitektoniskt vällyckadt folkskolehus beläget i norra delen af staden, där det utgör en ypperlig fond för Storgatan i denna riktning. Inom samma stadsdel uppfördes en ny kyrka med gynnsamt läge på en höjd, där enligt traditionen äfven fordom en sådan, äldre än Örebro nuvarande stadskyrka, alltså kanske från 1100-talet, anses hafva varit belägen. För Örebro enskilda bank bygges ett vackert bankpalats vid Drottninggatan, stadens pulsåder, och för öfrigt uppföres en mängd nya byggnader. Staden breder ut sig i alla riktningar, väl behöfligt för öfrigt, då dess invånareantal på de sista tiotalen år mer än fördubblats samt f. n. uppgår till något öfver 29,000 personer.

Ett sådant uppsving inom ett samhälle sker gärna efter sedan någon stor och betydelsefull handling föregått detsamma. En sådan var, hvad Örebro beträffar, utförandet af det efter dess förhållanden storartade kanaliserings- samt slussbyggnadsföretag, fullbordadt år 1888, hvarigenom Svartån rätades samt gjordes segelbar in mot stadens hjärta, dit hamnen flyttades från sitt forna läge en eller annan kilometer utom staden. Lättnaderna vid befraktningen, som härigenom uppstodo, kommo sjöfart och handel till godo, hvaraf den sistnämnda af ålder varit en af lifsbetingelserna för staden. Kraftstation kunde anläggas till gagn bland annat i sanitärt hänseende, och stora områden planerades och planterades, hvarigenom Örebro, redan förut en vacker sommarstad med sin rikedom af trädgårdar och öppna parker, erhöll präktiga, välskötta promenadplatser längs med de båda kanalarmarnas sidor.

Till gagn för stadens utveckling har vidare varit anläggandet där, eller rättare i dess omedelbara närhet af statens järnvägars centralverkstad för hufvudsakligast reparationer af dithörande materiel, den ena af de två anstalter af detta slag, hvilka, så vidt jag vet, för närvarande finnas i vårt land. Den grundlades år 1900 och har sedan väsentligt utvidgats. Antalet arbetare, som där ha sin sysselsättning, är högst betydligt, och en mängd byggnader finnas uppförda för olika ändamål från ett "loks" sammansättning till förfärdigandet af de fina apparater, som behöfvas för telegraf och telefon. Öfver centralverkstadens långsträckta byggnader höjer sig som en skiltvakt på post järnvägens eget vattentorn i fast, sluten stil och synligt på långt håll, då man närmar sig staden.

Härmed har jag i anledning af sommarens stora landtbruksmöte i Örebro sagt några ord om staden sådan den varit och hur den nu ter sig. Härtill fogar sig som naturlig följd en liten öfversikt öfver utställningsfältet själft, samt hvad som där kan vara att se, då det nu i dagarna öppnar sina portar för gäster från när och fjärran.

Först dock några namn, nämligen deras, hvilka som medlemmar af landtbruksmötets styrelse närmast ha hand om dess ledning.

Ordförande är landshöfdingen i Örebro län Th. Nordström, v. ordf. häradshöfding Behm å Sickelsjö samt vidare hrr Tersmeden, Hegardt, Bendix, G. Andersson samt borgmästaren i Örebro V. Schneider. Den sistnämnde, jämte ännu ett par herrar, kallad som adjungerad ledamot af styrelsen.

Platsen för utställningen, för att nu återgå till denna, är belägen på båda sidor om den väg, som utgör Drottninggatans fortsättning i sydlig riktning, och öfver hvilken en bro förmedlar öfvergången från det ena fältet till det andra. Genom den krönta hufvudingången från vägens östra sida kommer man in till afdelningen för större djur, där stallar för hästar, nötkreatur, får och svin gruppera sig omkring den s. k. stora visningsringen. Bakom stallarna ha baracker och marketenteri för djurvårdare sin plats.

Till vänster om ingången ligger byråbyggnaden med pressens rum m. m. och bildar jämte fiskeri- och skogshall liksom ett litet område för sig. Motsvarande plats på höger hand upptages af postkontor, garderober samt vidare af paviljonger för produkter och för vetenskapligt ändamål, småbrukargård, fjäderfäutställning jämte annat. På fältets högsta punkt med fri utsikt öfver den omgifvande bygden bort mot Reträttsbergen i fonden är hufvudrestaurangen belägen.

I anledning af landtbruksmötet i Örebro denna sommar äger också en annan utställning rum därstädes, som i detta sammanhang äfven bör omnämnas, nämligen en industri- och slöjdutställning, dock hufvudsakligast af alster från länet. Platsen därför är i Karolinska skolans hus jämte angränsande lokaler samt delvis också i det fria. Där får man se grufdriften företrädd samt åtskilliga andra industrier. Handtverksalster af många slag samt arbeten af hemslöjd, hvaraf många orter sedan långt tillbaka äga hemortsrätt i länet. Till medlemmar af styrelsen för industri- och slöjdutställningen i Örebro ha också trenne damer kallats, nämligen fru Gerda Danielsson, friherrinnan Mörner och fröken Dagmar Svidén, känd för sitt arbete på den svenska väfkonstens område. Af de främlingar, som i dessa dagar komma till Örebro, torde många också leta sig väg till den här sist nämnda utställningen, där särskildt alster af hemarbetet äro att finna.

HANNA WIJNBLADH.

En skolans veteran.

ANNA HOLM.

DEN, HVARS BILD synes här invid, lärarinnan fru Anna Holm, har under 95 terminer oafbrutet ägnat sina krafter åt undervisnings- och uppfostrarekallet.

Att med lif och intresse dela ut kunskapens frukter åt det växande släktet är måhända icke enastående, men att därjämte med en moders aldrig tröttnande omvårdnad och vakande uppsikt följa ungdomens väg är något ovanligt. Fru Holm tillhör dessa människor. I Katarina södra folkskola i Stockholm har hon härskat hela sin verksamhetstid. Jag sade härskat. Det är lindrigt, ty hennes vilja — mest stål — har fordrat mycken underkastelse hos barnen och dessutom föräldrar, hvilkas uppfattning af undervisningskallet icke varit kongruent med fru Holms och som därför icke förstått hennes system. I skolan känd som kraftnatur har hon också sedan många år tillbaka haft att göra uteslutande med pojkar och stora sådana, till och med, som redan lämnat skolan och i aftonskolan fått en sista afputsning i sitt vetande. Sålunda har hon beklädt manlig läraretjänst. Det har varit länge och med heder. Ty det har alltid varit lif och fart öfver fru Holms undervisning. Ambitionen väckte hon hos de försagda, och knäckte trotset hos de trotsiga. I stället växte det upp förtroende till lärarinnan, som först tycktes enbart vara en sträng domare. Lektionerna ställdes allt som oftast i samband med tidens och dagens brännande frågor, i hvilka hon då sökte ge de unga, hvilkas vetgirighet just i sådana frågor knappt har gräns, förmåga att styra blott efter det sannas, godas och rättas ledfyr.

Nu går hon efter ett ovanligt lifsverk öfver till lugnet och hvilan. Men det sker icke med lätt sinne. Vågorna från ett af ifrigt och hängifvet arbete fylldt lif slå ännu, och det känns svårt att lämna från sig rodret. Hvilan är mer än välförtjänt och ändå sörjer lärarinneveteranen öfver att redan — efter 47 år — behöfva sluta!

SENECA.

Patent. **Hafregryn** och **Hafremjöl**

Gyllenhammars

Känner ni trötthet, behöfver ni krafter, ät hvarje frukost GYLLENHAMMARS pat. Hafregryn och Hafremjöl — trötthet försvinner. Tillverkas under läkares kontroll.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 2—8 JULI 1911.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt kalffilé med gräddsås och fransk potatis; mjölk; kaffe eller te med gifflar. Middag: Kejsarsoppa med äggkulor; stekt, färsk oxtunga med champinjoner och spritärter; jordgubbar med frusen grädde.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; paneradt fläsk med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Pudding af kött med risgryn; sviskonsoppa med vispad grädde.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; pannbiff med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Tomatpuré med stekt bröd; fricandeau på gädda med pressad potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; plättar med sylt; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kotletter af kalffärs med spenat; krusbärskräm med mjölk.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; biffstek med förlorade ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Currysoppa med frikadeller af kalffärs; jästmunkar med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; färsk strömming i låda med stekt potatis; kaffe eller te. Middag: Ugnstekt refbensspjäll med potatis och äppelmos; vinkallskål med skorpor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; kallt refbensspjäll (rester från fredag) med brynt potatis och lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Sillbullar med korintsås; filmjölk med pepparkakor.

RECEPT:

Stekt kalffilé (f. 6 pers.). 750 gr. kalffilé, 1/2 hg. späck, 3 msk. smör (60 gr.), 1/2 msk. salt (8 gr.), 1/4 tsk. hvitpeppar, 2 dcl buljong, 2 dcl. tjock grädde, (1—2 tryffel).

Beredning: Filéerna putsas, torkas med en duk, urvriden i hett vatten, och späckas med fina späckstrimlor i jämna rader. Smöret brynes i en järnkastrull, filéerna läggas i, brynas vackert på alla sidor och beströs med en blandning af saltet och pepparn. Den kokande buljongen och grädden spädas på så småningom, och filéerna få sakta steka med tätt slutet lock, tills de äro möra, eller 30—40 min., hvarunder de ofta ösas öfver och vändas. De skäras, hopläggas åter, så att de behålla sin form, uppläggas på varmt serveringsfat och garneras med salad eller persilja.

Såsen silas, skummas, upphettas och afsmakas samt tillsättes, om så önskas, med den i strimlor skurna tryffeln och hälles öfver köttet. Serveras med ärter eller fransk potatis.

Frusen grädde (f. 6 pers.). 8 dcl. tjock grädde, 2 msk. strösocker, 2 msk. vaniljsocker.

Beredning: Grädden vispas till hårdt skum och afsmakas med strösocker och, om så önskas, äfven med vaniljsocker. Den hälles därefter i glassmaskin och vrides omkr. 10 min., hvarefter den nedpackas i glassform och fryses 1—2 tim.

Serveras till bär och kompotter.

Pudding af kött med risgryn (f. 6 pers.). 1/2 kg. stekt eller kokt kött, 2 msk. smör (40 gr.), peppar, salt, en stor saltgurka, 4 dcl. steksås eller buljong, 1 kkp. risgryn, 1 1/2 lit. oskummad mjölk, 1 ägg, 1 tsk. salt.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Köttet skäres i tärningar, drifves genom köttkvarn och brynes i smöret samt kryddas. Gurkan skäres i skifvor. Risgrynen skållas i hett vatten, påsättas i den kokande mjölken och få under rörning koka, tills de äro mjuka, då de upphällas att kallna, hvarefter det uppvispade ägget och saltet iröras. En form sköljes och beströs med de stötta skorporna. Gröten blandas med köttet, ett hvarf af blandningen iläggas, steksåsen påhälles, därefter läggas ett hvarf af gurkskifvor, så åter köttblandningen. Öfversta hvarfvet skall vara kött, puddingen öfversiktas med stötta skorpor och gräddas i ugn samt serveras med steksås eller skiradt smör.

Tomatpuré (f. 12 pers.). 5 chalottenlökar, 1/2 kg. röda tomater, 80 gr. smör, 6 msk. mjöl (60 gr.), 3 lit. mörk buljong, salt, socker, kajenn.

Beredning: Löken skalas, hackas groft och fräses väl i 1 msk. af smöret. Tomaterna rensas, sköljas, skäras i klyftor och få koka tillsammans med löken och 1/2 lit. af buljongen, med tätt lock, omkring 3/4 tim. Tomaterna passeras. Smör och mjöl fräsas 2 min., purén och resten af buljongen spädas på och soppan får koka under rörning 5 min. Den afsmakas med kryddorna och serveras med stekt bröd.

Fricandeau på gädda (f. 6 pers.). 1 gädda på 1 1/2 kg., 1 msk. salt (15 gr.), 1 1/2 hg. späck, 3 dcl. fiskbuljong, 2 dcl. hvitt vin, 4 persiljestjälkar, 5 hvitpepparkorn, 1 lagerblad, brynt socker (1/2 msk. strösocker, 1 msk. vatten).

Beredning: Gäddan urtages, sköljes väl och torkas. Skinnet afdrages med fjällen på; hufvudet får sitta kvar men gälarna klippas bort, likaså fenorna. Fisken kan äfven skäras i filéer, då skinnsidan lägges mot skärbrädan och köttet skäres försiktigt löst från skinnet. Gäddan ingnides med 2 tsk. af saltet och får ligga 1 tim., hvarefter den ånyo torkas och späckas i täta rader med 1/2 hg. af späcket, skuret i jämna, fina strimlor, hvilka doppats i resten af saltet. Resten af späcket, som bör vara skuret i flata skifvor, lägges på bottnen af en mindre fiskkittel, gäddan lägges därpå och buljongen, vinet, persiljan, kryddorna och det brynta sockret tillsättas. Fisken får därefter sakta koka med tätt slutet lock omkring 20 min., hvarefter den upplägges på varmt serveringsfat och garneras med persilja samt små kokta potatisar. Spadet silas, skummas, afredes, om så önskas, med litet hvetemjöl, får koka 5 min., afsmakas och hälles öfver fisken.

Jästmunkar (f. 6 pers.). 1 dcl. gräddmjölk, 70 gr. smör, 1 ägg, 1 äggula, 30 gr. strösocker, skal och saft af 1/4 citron eller 25 gr. sötmandel, 20 gr. pressjäst, 350 gr. hvetemjöl, krusbärssylt eller äppelmos.

Till kokning: 1 kg. flottyr.

Beredning: Mjölken ljummas, smöret, de uppvispade äggen, sockret och citronskalet eller den skållade och rifna mandeln tillsättas, och mjölet inarbetas. Sist nedröres den i litet ljum mjölk upplösta jästen, och degen arbetas, tills den blir smidig och blank, hvarefter den får jäsa omkr. 2 tim. Den omarbetas därefter på bakbordet, utkaflas till en 1 cm. tjock kaka och uttages med dricksglas till små kakor. Midt på hvarje kaka lägges litet krusbärssylt eller äppelmos; kanterna penslas med ägghvita och tryckes väl tillsammans. Munkarna ställas på mjölade plåtar och få jäsa omkring 1 1/2 tim. Flottyren upphettas i en järngryta, och när en tunn, blå rök stiger upp från ytan, iläggas munkarna, två och två, och kokas vackert gulbruna. De uppläggas på gråpapper eller hårdt bröd, så att flottyren får väl afrinna samt öfversockras. De serveras helst varma.

Vinkallskål (f. 6 pers.). 150 gr. strösocker, 1 lit. vatten, 1 citron i skifvor, 1/4 lit. hackad is, 5 dcl. hvitt eller rödt vin, saften af 1/2 citron.

Beredning: Sockret, vattnet, citronskifvorna och isen blandas i soppskålen och får stå 1/2 tim., eller tills sockret smält. Vinet samt citronsaften tillsättas, kallskålen afsmakas och serveras genast med potatismjölsbakelser eller skorpor.

Sillbullar (f. 6 pers.). 1 1/2 stor salt sill, 3/4 lit. potatis, 2 hg. kokt eller stekt kött, 1 tsk. potatismjöl (5 gr.), 1 dcl. grädde eller mjölk, 1/2 tsk. hvitpeppar, 4 msk. stötta skorpor.

Till stekning: 1 hg. smör eller fin flottyr.

Beredning: Sillen flås, tages ur, sköljes väl, fläkes, ryggbenet skäres bort, och filéerna läggas i vatten, kvällen innan de skola användas. De klappas in i en fiskhandduk eller i hvitt papper, befrias från alla småben och hackas fint. Potatisen kokas, får kallna, skalas och hackas. Köttet hackas fint och blandas med sillen, potatisen, potatismjölet, grädden och pepparn. Färsen arbetas, tills den blir jämn och smidig, och formas med två skedar till små, runda bullar, hvilka tillplattas något och vändas i stötta skorpor. De stekas gulbruna i smöret eller flottyren och serveras med korintsås.

Ärade kvartals- o. halfårs-prenumeranter å Idun

erinras om vikten af att utan dröjsmål förnya prenumerationen för årets senare hälft, så att dröjsmål med tidningens regelbundna expedition undvikes.

Iduns Julnummer

erhålles ***gratis*** *af alla halfårsprenumeranter.*

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 26.
EN NÄSVIS FRÅGA.

På hvilken sida om näsan vill du helst vara enögd?

Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 16 juli 1911. Å kuvertet bör angifvas pristäfling n:r 26.

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:a pris: en försilfrad brosch eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

TIDSFÖRDRIF.

DEN FELANDE LÄNKEN.

Bana	×	sten
Bron	×	unge
Rygg	×	traf
Eden	×	först
Sten	×	rena
Fisk	×	lisa
Skal	×	gran
Stol	×	tall
Ande	×	stöt

De här angifna 18 orden skola omflyttas och sammanställas så, att man i stället erhåller endast nio, men till detta fordras också att korsen i mittelraden utbytas mot de bokstäfver hvilka utgöra en förenande länk mellan de respektiva orden. Är den rätta lösningen funnen, bilda de bokstäfver som utgöra denna länk, namnet på en af Runebergs hjältar.

Nanna.

BJÖRKBOMS MALTEXTRAKT

välsmakande och hållbart, analyseradt af herrar prof. A. Almén och grefve Carl Th. Mörner, hvilka beteckna detsamma såsom ett i alla afseenden förstklassigt fabrikat.

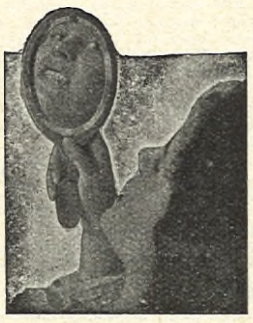

Iakttag själf den förskönande inverkan som

Oxygenol-Tandpulver

utöfvar på Edra tänder vid flitigt begagnande. Dess verksamma beståndsdelar stärka tänderna och gör dem hvita på grund af sin blekande förmåga. Uppfriskar tandköttet.

Pannkakor,

Plättar och Kött-Bullar

bli porösa och läckra om vid tillagningen litet af

Lagermans Bakpulver

Tomten

tillsättes. **Se bruksanvisningen.**

Den billigaste och bästa

inkoknings- (Konserverings-)Apparaten.
Husmoderns glädje N:o 2.
Tusentals i bruk.
Pris: Kittel med insats och termometer **Kr. 9:—.**

Burkar rymd	1/2	lit.	57	öre
„ „	3/4	„	62	„
„ „	1	„	67	„
„ „	1 1/2	„	77	„

med lock och gummiring.

Fullständig prisk. jämte kok-bok gratis och franko på begäran.
Ferd. Lundquist & C:o, Göteborg.
Kungl. Hofleverantör.

KÖP Schweizer **Foulard-Siden!**

Begär prof på våra **nyheter** för **våren** och **sommaren** till **klädningar** och **blusar: Foulards, Voile, Crêpe de Chine, Chinés cachemire, Eolienne, Mousseline** 120 cm. bredt, från 95 öre metern, i svart, hvitt, enfärgadt och kulört, äfvensom **broderade blusar** och **klädningar** i **batist, ylle, lärft** och **siden.**

Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger **direkt** till **privatpersoner, porto-** och **tullfritt** till bostaden.

Schweizer & C:o, Luzern S 4 (Schweiz)

Sidentygs-Export — Kungl. Hofiev.

ORDSPRÅKSGÅTA.

Sammanställ nedanstående ord så att de bilda 16 kända ordspråk. Dessa ordnas sedan, så att deras begynnelsebokstäfver bilda ett af dessa 16 ordspråk. Orden äro: Icke, är, nöjd, hundar, en, faller, ingen, blir, lätt, en, vis, man, många, barn, kommer, att, sällan, tala, förgånget, olycka, maka, är, bättre, än, arga, barn, silfver, bedrager, bäst, värre, inbillningen, söker, den, som, är, lika, men, skadan, bättre, än, visheten, af, kaka, har, raskt, rik, pesten, tala, lära, leka, än, gammal, illa, för, hälften, har, rifvet, äpplet, kärt, lätt, vågadt, långt, namn, är, nog, vunnet, men, snålheten, är, guld, ifrån, fånget, skinn, är, fågel, icke, i, trädet, tiga, i, tio, tiga, skogen, få, ensam, hand.

Lilla Sonja.

PARAGRAM.

Nedanstående ord, såsom stafvelser betraktade, utbytas mot andra af motsatt eller närsläktad betydelse, och är den rätta lösningen funnen, bilda de nya ordens begynnelsebokstäfver namnet på en svensk författare.

Å—enkel—förordning—ö.
Ister—anka—stol.
Vagn—Isak—kaffe.
O—bönfaller—dessa—fem.
Krokig—gaffel.
Tung—nej.
Två—holme—cirkel.
Hål—flöt—varm.
Cypress—ben—ogen.
Gul—vatten.
Jupiter—Mars.
U—karbas.
Gammal—vård.

Segius.

METAMORFOS.

En regnkall marsfläkt.

Genom att lägga till ännu en bokstaf samt ordna om de öfriga i ofvanstående ord, erhålles titeln på en framstående man.

Mirza.

ARITMOREM.

3, 6 7 = skogsaffall,
1, 6,12 = träd,
7, 9, 10 = verktyg,
8, 9, 3 = djur,
3. 9, 10 = växt,
7, 9, 14, 2 = befordrar renlighet,
12, 2, 5, 4 = byggnad,
1, 3, 9, 10 = osmaklig lyx,
9, 5, 11, 3 = kanal för en vätska,
7, 6, 3, 4, 1 = sött,
6, 10, 11, 12 = vattendjur,
7, 12, 4, 10, 2 = verktyg,
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 = fågel.

Korpen.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 25.

GEOGRAFISKA OMKASTNINGSUPPGIFTEN: Tullgarn — Rosendal: Torsåker, Urbino, Lindesnäs, Lausanne, Galicien, Astrabad, Ronda, Neusohl.

BORTPLOCKNINGSUPPGIFTEN: Ullrik, Ulrik, lurk, lur, ur, r.

NAMNGÅTAN: Anna, Maina, Matilda, David, Ida, Daniel, Ellen.

TREKANTEN: 1) Bokstaf, 2) orakel, 3) kalas, 4) skal, 5) tes, 6) al, 7) f.

KVADRATEN: Opal, Pera, Arad, Lady.

LOGOGRYFEN: Augustin: Stina, stuga, Tunis, Tuna, agn, stig, gas, ginst, tia, sting, nit, tunga, ugn, tiga, anis, gnat.

Oumbärliga reseffekter.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 22. X-GÅTA.

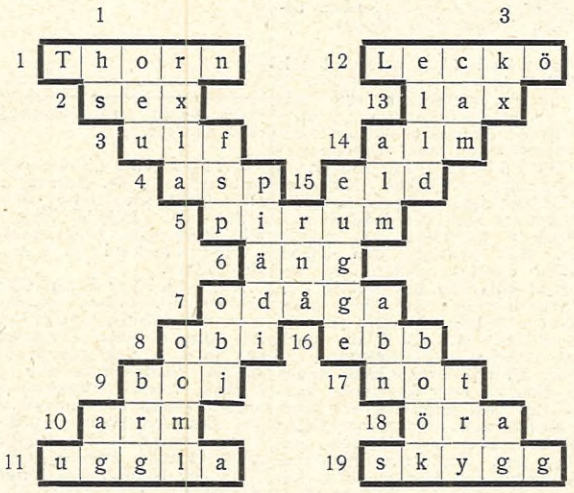

1—2 Helsingborg.
3—4 Kallundborg.

Vid den företagna granskningen af de insända lösningarna ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa prisen: Första priset: Fr. Thérèse Juvelius, Ikalis, Finland. Andra priset: Fr. Aslög Ryström, Helsingborg.

OLYCKSBARNET.

Af Gustaf Svensson.

I.

På södersidan af en liten blandad barr- och löfdunge stack skomakare Sällgrens gul-laserade stuga opp. En liten gångstig ringlade sig som ett genom stugdörren utkastadt jättekängsnöre, hvars andra ände upplukats af den stora allfartsvägen, landsvägen till sta'n, och här hade många par trasiga skodon fraktats uppför den svagt sluttande backen, för att sedermera — likt sagans Fenix fåglar — föryngrade och i glänsande skick anträda återfärden. Nedre botten utgjordes af ett stort kök och ett litet rum: »fina rummet» kalladt. En trappa opp, som var vinden, hade Sällgren sin lilla verkstad; man skulle knappast kunna tro att stugan, som var så grant ljusgul utvändigt, kunde gömma inom sig någonting så tröstlöst mörkt som denna lilla verkstadshåla! Man kom att tänka på en mörk själ i en ljus kropp.

Regelbundet som en jättes pulsslag dunkade hammarens »klack,» »klack» därupp, medan Sällgrenskan på nedre botten, besvärad af sitt gummfläsk, rultade öfver köksgolfvet, nästan lika meningslöst som en inburad tigers oroliga fram — och — tillbaka. Hon hann emellertid aldrig utföra något som stod i rimlig proportion till hennes gränslösa brådska.

Så mycket lugnare satt däremot hennes gubbe på sin pall däroppe. Allt hvad han behöfde hade han placeradt rundtomkring sig och om han ville studera »värleken» eller granska hvem det var som kom med nytt arbete så snurrade han ett halft hvarf åt vänster och plirade riksviktigt undrande genom fönsterglaset. Tack vare fönstret hade han redan på förhand klart för sig om det var »mans», »fruns» eller »barn,» om dom skulle klackas, halfsulas, sinkas eller tåhättas, ja t. o. m. om det var brådska på färde.

Som en kuriositet på en skomakareverkstad satt en ung, kvinnlig varelse på en stol vid dörren och stirrade slött framför sig. Det var dottern i huset som genom »ältan» blifvit »mindre vetande», som de gamla påstodo, och fått sin plats här att gå far tillhanda med sådant som kunde passa en »indiot». Orsaken hvarför hon satt just här uppe, var egentligen den, att gumman aldrig haft någon fördragsamhet med sitt »olycksbarn», som ständigt varit »hennes själs plågoris».

Det var högtidsstunder för Sällgrenskan, när hon fick luta sig mot staketet utanför stugan och med ögonen riktade mot himlen öppna på vid gafvel sitt sällan tillstängda inre för den å andra sidan staketet som hade lust att för, måhända hundrafemtionde gången, åhöra hennes jeremiader; en tusen olyckors kolteckning, där dottern framstod som en svart, nästan monumental silhuett, hvilken fått till lifsuppgift att endast lägga stenar och törnen på gummans smala, tårdränkta jordestig.

Allt detta slutade merendels med en högtidlig försäkran att gud i himlen, för världens synds skull, pålagt henne denna börda för att »pröfva» hennes tro. Och hitintills hade hon aldrig klagat, utan burit sitt kors med tyst tålmodighet.

Mannen däremot var mindre hågad att beröra detta ämne. Skulle det någon gång komma på tal visade han alltid upp tvenne beckiga händers innersidor, en enkel, men dock brutalt afvärjande rörelse. »Ho' ä' inge' snille, men en får ta' na som en fått na'» brukade han hugga fram. Blef konversationen för sakrik och långrandig högg gubben tag i spannremmen, för att komma i tillfälle att få säga »tvi» och spotta hur många gånger som helst. Att han sedan drog några tag med knifven fram och tillbaka skedde endast för syns skull.

Det gick nämligen rykten i bygden att »skomakarns» plågat förståndet ur barnet genom ett evinnerligt, obarmhärtigt religionskält om ett evigt harpoklinkande eller en evig tandagnisslan — bägge alternativen lika fruktansvärda — och det förargade gubben att dessa rykten, så olikt de flesta, till största delen voro sanna.

(Forts.)

SVAR

(Forts.)

N:r 143. I Stockholm finnes bl. a. Hotell Excelsior, Birger Jarlsgatan 35. Billigt och bra, inga drickspengar.

Olga.

N:r 145. Bäst vore ju om ni hade en dammsugare. Sådana finnas ju numera till måttliga priser. I Idun annonseras t. ex. om en sådan, »Sanitär», till 25 kronor, från Aktiebol. Praktiska Nyheter, Centralpalatset. Se n:r 15 af Idun.

Olga.

N:r 145. Till att rengöra yllemattar brukar jag använda fuktiga teblad, som förut kokats på (bryggts). Man strör dem öfver mattan, samt borstar af dem med en ej för styf borste. De fuktiga tebladen ta så väl bort dammet.

Gammal husmor.

— Är mattan så ömtålig att hvarje fotsteg syns på den, så lägg lösa linnegångmattor i någon passande färg därpå för att spara den röda mattan, hvars kvalité nog inte varit så god, eller på hvilken man går allt för mycket, eftersom mattluggen följer med, när man sopar med borste. Försök med mjukare borste. Och så ett: gör arbetet själf, så ser ni själf mycket snart, hur man skall göra och inte skall göra. Ömtåliga eller dyrbara saker bör man helst vidgöra själf. Mycket har ofta fördärfvats enbart i rengöringarne, när detta anförtrotts åt andra. Men gör man det själf, så kan man gå nättare till väga. Minns också ett: »borsten är en hungrig man», som ett ordspråk säger.

Ebon.

N:r 146. Är sylten ordentligt kokt och papper doppadt i konjak lagts på, men ändå möglar och jäser, så har ni en fuktig källare. Tag då upp all sylt och försvara den på annat ställe, i spiskammare eller köksskåpet, på vinden i en tomlåda, där man öfvertäcker vid kall väderlek eller sommartiden i en kakelugn, som jag sett mången göra med saft, ägg etc.

Ebon.

— Särskildt i år ha sylter visat benägenhet för att ej hålla sig vackra, hvilket torde bero på att bären ej varit så bra. Men iakttagas de vanliga reglerna för syltning, bruka sylt och kompotter hålla sig från år till år. Jäsning beror oftast på för ringa sockertillsats och för litet kokning. Mögel bildas lätt då bären ej varit nyplockade utan något skadade. I förra fallet kan syltet omkokas med litet socker, i senare fallet är det endast att lyfta af mögelhinnan och syltet kan ofta vara lika bra därunder. Kan äfven kokas om. Undertecknad planerar just till d. 15 dennes en konserveringskurs pr korrespondens, där ni kan in-

Endast 45 öre!!

kostar ett kg. paket

AXA Hafregryn Hafremjöl

Hvarför då betala 55 öre pr kg. för de äldre fabrikaten, hvars höga pris ej alls motsvarar dess värde och endast betalas af gammal vana samt af dem, som ännu icke fått kunskap om, att det till kvalitet så öfverlägsna AXA säljes 10 öre billigare.

Profva AXA och Ni skall finna att det öfverträffar alla andra dyrare fabrikat. Orsaken därtill är att den allra bästa och mest välbärgade hafre användes, samt att prepareringen sker på Skandinaviens allra nyaste hafregrynskvarn, försedd med de modernaste maskiner.

Broderade Klädningar

med äkta Schweizer-Broderi.

Broderade klädningar i Batist, Voile, Linne, Shantung, Pongée, Tyll, Chiffon, Crêpe de Chine fr. **Kr. 12: 50.**

Broderade blusar i Batist, Nansouc, Linne, Ylle, Chachemire, Japonais, Crêpe de Chine fr. **Kr. 6: —.**

Tull- och portofritt till Eder bostad. Begär prof och modebilder.

Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz),

Broderi- och Sidentygs-Export.

Använd
COLMAN'S
Hofleverantörer.

STÄRKELSE.
Städse tillfredsställande.
Bäst därför billigast.
J. & J. COLMAN, Ltd., LONDON, ENGLAND.

Flugfångare 1 m. långa o. 4½ cm. breda såsom pyramid eller band levereras bäst och billigast af *S. A. W. Sundelin, Göteborg.* Pris 1 kr pr duss. — 5 dussin fraktfritt!

Föräldralös,
utan hem och medel, beder jag, en 15-årig bättre, ej konfirmerad flicka, någon bildad, välsituerad, barnkär köpmans- eller ämbetsmannafamilj att upptaga mig för fortsatt utbildning, event. till eget barn, där sådant förut icke finnes. Svar tacksamt till »Hoppfull», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Använd intet annat afföringsmedel än Vasens (f. d. Nordstjernans) Laxérmarmelad, så undvikes till följd af dess behagliga smak allt bråk vid intagandet. På alla apotek.

Lämplig present!
Flätade läderskärp, äkta sjömansarbete, bredd 7 cm. el. eft. best. Pris kr 4.—. Under 60 cm. l. kr. 3.50 öfver 70 cm. kr. 5.—. Extra breda (16 remmar) 50 öres prisförhöjning. Uppgif längd och färg. Om ej till belåtenhet återbetalas pengarna pr omgående. Styrman Lundström, W. Björneborg.

Under
Juni, Juli och Augusti
är
Iduns Expedition
öppen
Lördagar kl. 9—3 Öfriga hvardagar kl. 9—4.

Elfkullens Husmoderskola, 3 mån. kurs 20 sept.—20 dec., 15 jan.—15 april. Utmärkt undervisning i allt hvad till ett hems skötande hörer. Naturskönt läge i Blekinge. Prospekt mot 2:ne porto. Fackbildade lärarinnor med många års praktik. Husmoderskolan, Jemshögs by.

Hotell och Restaurant
TEMPERANCE,
3 Bryggaregatan 3, Stockholm.
Propra och hemtrefliga rum från kr. 1.75. Allm. Tel. 351 o. 512. Rikst. 50 67.

hämta allt i syltnings- och konserveringsväg. Olga.

— Bästa sättet att hindra sylt jäsa är att, sedan sylten hällts i burk, nedröra en half tesked (på 2 liter) salicylsyra, och mot mögel att fasttrycka ett tunnt pergamentpapper på sylten, så att ingen luft är emellan, och därpå utbreda söt eller sur lingonsylt. Örebro Husmoderskola.

N:r 147. »Mycket ensam, 25 år» uppmanas att försöka sig på biskötsel. Det är ett mycket lättskött och inbringande arbete. En god bikupa kan gifva ända till 200 à 300 f. m:k årligen. Här i Finland betalas för god honung 3 f. m:k för kg. Och lägger man sig till flera kupor kan ju inkomsten stiga till 2,000 i en handvändning. Många finnas som lefva på endast biodling. Utom att detta arbete är inkomstbringande, är det utomordentligt intressant. För öfrigt hänvisas till Folkskollärare J. W. Leveréns Handledning i Praktisk Biskötsel. Pris 1 krona. Finsk fru.

— Jag skulle vilja råda eder att skaffa er några par kaniner, de äro lätta att sköta och ge mycket mer afkastning än hönsgård. Köp Tyra Brandelius bok »Om kaninskötsel», pris 60 öre, där får ni lära eder att rationellt sköta dem, och ni kommer säkert att bli belåten med edert arbete. Esther.

N:r 148. Tag dagligen promenader och öka både deras längd och isynnerhet marschhastigheten något för hvarje dag. På kvällarna, innan ni går till sängs, skall ni göra följande rörelser: sätt er på en stol med raka ben och hälarna i golfvet och rulla fötterna, så tåspetsen beskrifver så stor cirkel som möjligt, en 20 hvarf åt hvartdera hållet. Därefter »på tå hät» (stående förstås) och försök stå på yttersta fotspetsen, därefter stå på hälarna och med fotspetsen lyftad så högt som möjligt. Denna växling mellan tåstående och hälstående upprepar ni 8—10 gånger i sträck, mera om ni orkar. Därefter det gamla välkända »på tå häf, knäna böj, uppåt sträck, nedåt sänk» 4—5 gånger. Sedan kryper ni i säng och känner en välbehaglig och lifvande värme i fötterna. Men händerna äro lika kalla, klagar ni. Jag skall ge er ett råd också för det. Knyt händerna, sträck så hastigt fingrarna, samtidigt som ni spärrar ut dem åt alla håll så långt ni kan! Upprepa det så många gånger ni kan, försök komma upp till 2—3 hundra, och ni skall bli varm om händerna och hvilken utmärkt gymnastik för dem sedan!

Skulle händer och fötter likväl ej lämna er i ro till sömnen skall jag råda er att sittande i sängen med slutna ögon sakta rulla hufvudet i så stora cirklar som möjligt, ej tänka på något, utan endast låta tankarna följa hufvudets rörelser och ni sjunker snart ned mot kuddarna i en lugn sömn, och ni skall ej en gång drömma om kalla fötter.

Ja, lycka nu till till, önskar Gymnast.

N:r 149. Kanin kan anrättas på mångfaldigt sätt. Jag har anrättat den på alldeles samma sätt som kalf och lamm, såsom frikassé och dillkött m. m.; unga fina kaniner har jag fyllt och uppsatt som gås och de ha blifvit utmärkta, en särdeles delikat rätt är stufvad kanin; köttet skäres i vackra bitar nedlägges i gryta hvarftals med smör, mjöl och persilja samt något litet socker, salt efter behag, kort spad koka en timme. Af stora kaniner tages det köttigaste till köttbullar på vanligt sätt, af det öfriga kan göras utmärkt à-la-daube. Salt och rökt kanin är en läckerhet för smörgåsbordet, af lefvern göres pastej, god korf blir det äfven af kaninkött; af vikt är att allt fett bortplockas från köttet enär det ger en fadd smak. Detta kan dock beredas till en utmärkt hudkräm sålunda: fettet efter en stor kanin vattlägges och vattnet ombytes ofta tills allt blod är utdraget, hvarefter det långsamt smältes och sedan väl skiras, och röres oafbrutet tills det svalnat. En vispad äggvita, en tesked tjock grädde, en nypa kejsarborax samt saften af en half citron tillsättes, detta röres länge och fylles sedan på små burkar med tätt slutna lock; denna kräm är mycket välgörande för huden samt läkande för sår; fettet kan äfven användas för stärkande af hårväxten, dock tillsättes i så fall en matsked ricinolja och en matsked konjak. Jonan.

— Bäst vore att köpa »Hushållskaninboken» af Alfr. Andersson (pris 60 öre), som innehåller 25 recept öfver köttets behandling och tillagning. Kaninuppfödare.

N:r 150. Kära ni, skapelsens herrar äro så inbilska, så jag tror svårligen, att ni skulle undgå bli misstänkt för hvad ni kallar »baktankar». Skulle det ej kunna skänka samma tillfredsställelse att få i gång »tankeutbyte» med en intelligent och sympatisk kvinna? Olga.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

H. Mycket älskvärdt men ingenting att »rycka upp i ledet» med.

Emil Stege. Duger ej att publiceras.

T—g. En liten stämningsrik bit, men vi ha redan så många!

Y—u. Vi tacka men ha ej plats.

M. S. B. tror att hennes dikt är ny, men den är äldre än Artillerigatan, där hon bor.

Gerd. Uppsatsen för lång och för allmänt hållen. Alltsamman sagdt bättre förut.

Mig. Passar ej för Idun.

O. Mr. Plagiat.

Gymnasist kväder om »kärleklif kring Jönköping» i strofer som vittna om, att den store skalden Tegnér och hans rim äfven äro kända i denna aflägsna bygd.

Ångermanelfva har nog läst och tänkt en del, men skrifva kan hon nog ej ännu.

Bondgumma. Bland de hundrade frågor som inkomma, har redaktionen, som ni torde sett af tillkännagifvandet å frågoafdelningen, oinskränkt rätt att utvälja dem, som tyckas vara bäst och af största intresset. Edra frågor ha fallit nedanför gränsen, det är hela förklaringen. Att sända dem till person utom redaktionen är lönlöst. Tonen i edert bref uppmuntrar naturligtvis ingalunda redaktionen att hjälpa er fram till en plats på afdeln. Frågorna införas ju kostnadsfritt och för eder prenumerationsafgift torde ni i Idun med dess 4 bilagor få full valuta.

Ferrin

Bästa järnmedel, utmärkt styrkande. Föreskrifves af många läkare.

Apoteket Lejonet, Malmö.

Finnes äfven i form af

Tabletter.

Fås på apoteken.

"Stabil" trappstolen är behöflig i alla hem och affärslokaler. Alltid färdig som stol eller trappa. Pris kr. 8.50. Sändes till alla platser i landet från]

Rönneådalens Slöjdindustri,
adr. *Stockamöllan.*

J. G. SWARTZ'
HÖGSTA HVETEMJÖLSTYP
(GROFMALEN) (FINMALEN)
"SNÖFLINGAN" "SVANEN"
J.G.S. NORRKÖPING J.G.S. NORRKÖPING

Vårda hyn!

Svensk patenterad hudcrême Amoureuse. Enda medel att få hvit, fräsch, elastisk hud. Borttager på några gånger näsrodnad, finnar, reformar, pormaskar, fräknar, rynkor, solbränna. Den rödaste hud blir hvit. Innehåller ingen för huden skadlig beståndsdel. Tillhandahålles för 3 och 5 kr. pr burk i parfym-, sjukvårds-, färg-, kemikalieaffärer o. boklådor. Partil. hos sjukgymnast Anna Willmark, Smålandsg. 38, Sthlm. Riks 123 10, Allm. 213 23. Sändes mot postförskott till landsorten.

Damkläde helylle, svart, blått, rödt, lilas, grönt eller brunt, 130 cm. bredt, utmärkt god och fin kvalité, vanligt pris minst kr. 4.50, säljes till kr. 3.80 pr mtr. D:o, svart eller blått, högsta kvalité, 130 cm. vanl. pris kr. 5.— till kr. 4.25. Återköpes om det ej blir till belåtenhet. Prislista å ett tusental olika varor samt uppgift å *extra rabatt* sändes gratis och franko.
Nordiska Varuhuset, Stockholm.

Hvad skola vi dricka?
Studera
Gertrud Bergströms recept å
Alkoholfria
Måltids- o. Läskedrycker.
P. A. Norstedt & Söners förlag.
Pris 40 öre.

Handväfda Linneväfnader
från Gestriklands Linneväfveri äro hållbarast och i bruket billigast. Moderna mönster. Låga priser. *Begär katalog*
Gestriklands Linneväfveri, Gefle 2.

Specialaffär för SCHWEIZERBRODYR, SPETSAR, VÄFNADER m. m. Tillverkning af DAMUNDERKLÄDER. Rikt profsortiment till landsorten.
BRODERI-AFFÄREN.
3 KOMMENDÖRSG. 3.

LEDIGA PLATSER

EN snäll, frisk och barnkär flicka önskas från nästa aug. till hjälp i prästgård nära Ulricehamn med hufvudsaklig uppgift att sköta en gosse i andra året. Den som är något kunnig i sömnad eller i musik och lefvande språk äger företräde. Svar med rek. och foto. till »B. T.», Varberg p. r.

ATT sköta enkelt hem samt en treårig moderlös flicka sökes bildad, anspråkslös kvinna med vana vid barn. Svar med uppgift om pretentioner m. m. till »Ordning», Helsingborg.

Å egendom i Västmanland får för läsåret undervisningsvan, musikalisk lärarinna plats, tre små elever. Vid. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsgatan 3 B, Stockholm.

EN undervisningsvan lärarinna önskas till hösten för en gosse 10 år och en flicka 8 år. Gust. Genberg, Ljungbyholm pr Ljungbyholm.

TILL 1:ste sept. 1911 sökes en lärarinna, att undervisa 2 flickor i 5:te klassens kurs och 1 flicka i 1:sta klassens kurs. Svar till »Lärarinna», åtföljd af foto. och rek. sändes till Iduns exp.

GIFT eller ogift bildad dam med arbetslust erhåller plats såsom försäkringsinspektör vid generalagentur i Stockholm. Förkunskaper erfordras ej. Svar torde adr. till »God inkomst», Iduns exp., Sthlm.

EN bildad flicka, som genomgått barnavård, får i början af juli plats i god familj i Finland att sköta mindre barn. Betyg och löneanspråk insändas till Ingeniör R. Kutter, Jyväskylä, Finland.

DUGLIG hushållerska, som är fullt kompetent att med klokhet och sparsamhet förestå ett landthushåll hos änkeman sökes. Svar med uppgift om ålder, löneanspråk och förut innehafda platser samt med foto. sändes till »A. H.», Iduns exp.

ENKEL, bildad flicka, kunnig i enkel matlagning och husliga sysslor, erhåller plats omkr. 15 juli hos äldre familj (2 pers.), såsom medlem af familjen. Eget rum och hjälp med gröfre sysslor. Svar med lönepretentioner, foto. och betyg sändas till »Stilla hem», Gnesta p. r.

BILDAD, huslig flicka sökes att ensam sköta huset hos äldre änkefru i Stockholm fr. o. m. 1 okt. Hjälp till skurning o. d. Svar med löneanspr. och öfriga upplysningar inom 14 dagar till »L.», Lund p. r.

Barnfröken.

I godt hem på landet finnes i slutet af juli eller till första aug. plats för en barnkär flicka för att biträda husmodern i skötandet af en femton mån. frisk och snäll flicka. Sökanden bör dessutom vara villig att deltaga i lättare sysslor inom huset liksom i vanlig sömnad. Svar, helst med foto., angifvande lönepret. m. m. torde insändas till Elsebo gård, Berga N. O. J.

Lärarinna,

helst musikalisk och talande god franska sökes fr. början af jan. till herregård i närheten af Stockholm för att läsa med 3 gossar i en ålder af 9, 7 och 6 år. Svar med foto., löneanspråk och rekom. torde sändas till Grefvinnan J. Bonde, Mauritzberg, Östra Husby.

Lärarinna,

musikalisk och helst seminariebildad, intresserad af barnen och undervisningen, sökes till hösten för en flicka i 3:dje och en gosse i 3 f. b. klass. Svar med betyg, foto. och pret. sändes till »N.», Åkers Styckebruk.

Guvernant.

Plats till hösten finnes för en undervisningsvan, musikalisk lärarinna för 2:ne flickor, 9—11 år. Svar med löneanspråk, betyg, rek. och foto. till Doktorinnan Sofie Ljungdahl, Tanumshede.

Sjuksköterska

får plats vid Döfstumskolan i Gefle från 1 aug. 1911. Skall äfven hjälpa till vid undervisning i kvinnlig slöjd och andra förefallande göromål. Lön 300 kr. om året jämte bostad, värme, lyse, kost, tvätt, event. dessutom 100 kr. för gymnastik. Ansökan med läkarebetyg sändes före den 18 juli till Döfstumskolans föreståndare, Gefle, som besvarar förfrågningar.

PLATSSÖKANDE

MUSIKALISK, undervisningsvan lärarinna söker plats för läsåret. Goda betyg. Svar till »Barnvän», Sv. Telegrambyrån, Sthlm, f. v. b.

I och för sysselsättning önskar bildad flicka som sällskap och hjälp mot fritt vivre i höst komma till en fin och treflig familj. Genomgått hushållsskola och kunnig i tyska språket. Ref. fordras och gifves. Vidare genom Fru kapten Åberg, Sommarhotellet, Marstrand.

SOM sällskap och hjälp eller undervisa i piano önskar lärarinna vistas hos treflig familj på landet, mot fritt vivre, under juli—aug. Svar till »Juli—Aug.», Örebro p. r.

GUVERNANT, undervisningsvan, önskar plats för minderåriga barn. Är äfven villig deltaga i husliga sysslor. Svar till »Värmländska J. B.», Iduns exp. f. v. b.

Kvinnliga platssökande och lediga platser

såväl inom hemmen som öfverallt där kvinnlig arbetskraft kommer till användning kungöras fördelaktigast genom annons i Idun, landets äldsta och största kvinnotidning, som läses i alla bildade svenska hem från Ystad till Haparanda. Annonser mottagas af de flesta annonsbyråar i riket eller insändas direkt till

Iduns Annonskontor,
Stockholm.

UNG flicka, som med goda betyg genomgått 8-klassigt läroverk, söker guvernantplats, helst på landet. Goda rek. Svar till »Box 18», Vänersborg.

EN enkel och anspråkslös flicka önskar mot fritt vivre tillbringa sin semester, aug. eller sept., i treflig familj som hjälp och sällskap. Tacksam för svar till »Nytta och nöje», Iduns exp. f. v. b.

UNG, undervisningsvan lärarinna önskar till hösten plats i familj att undervisa i vanliga skolämnen, språk och musik. Svar till »Intresserad», Iduns exp.

Förlofvad 22-års bättre flicka

önskar genast plats å större herrgård eller prästgård att mot fritt vivre lära sig husliga göromål. Genomgått husmodersskola. Svar till »Anna-Lisa 22 år», Iduns exp., Stockholm.

Bättre, musikalisk flicka

önskar plats på större landtegendom, är villig deltaga i husliga sysslor. Vid lön fästes ej afseende. Svar till »21 år», Iduns exp.

Hemtrefnad.

En omkr. 30 års hemlös, fattig men väluppfostrad flicka söker plats, helst på landet, som husföreståndarinna. Äger de allra bästa rekom. Är kunnig i klädsöm, sjukvård, allt som hörer till ett fint hems skötande. Är vänlig, sympatisk. Svar till »E. D. 3 a», Iduns exp. f. v. b.

Ung flicka,

musikalisk och som genomgått 8-kl. läroverk samt därefter vistats 7 mån. i Tyskland, söker plats i familj såsom husmoders sällskap och hjälp eller att undervisa mindre barn. Svar emotses tacksamt till »Familjemedlem 1911», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Kindergartenlärarinna,

utex. fr. Kindergartenseminariet i Sthlm, önskar till hösten plats i familj eller skola. Goda betyg och rek. Svar till »19 år», Iduns exp., Stockholm.

Husföreståndarinna.

Praktisk och musikalisk flicka med rek. önskar plats till d. 1 nov. Svar till »Hustomte», Klagstorp, Skåne.

LONDON Alwyne College, Canonbury. Flickor och unga damer mottagas. God inack. Komf. hem. Utm. ref. Goda språklekt. Trädg. Tennis. 60 kr. pr månad.

BRÜSSEL, Evangelisches Töchterpensionat 1. Rang. Villa du Parc, Avenue Legrand 36, am Bois de la Cambre. Freigeleg. geräum. Haus mit schatt. Park u. Tennispl. Gründl. Erlerng. d. Franz. sowie d. Engl. u. Deutschen durch erstkl. Kräfte. Ausbild. in Musik, Malen, Zeichn. Tanz. Umgangsform. usw. Sorgf. individuelle Behandl. Geistes- u. Körperpfl. Prosp. mit photo. Ansicht. u. Empf. best. Kreise des In- u. Auslands durch die Vorsteherinnen A. & H. Scheidt.

SKOLFLICKA eller seminarist får i Stockholm god inackordering i höst hos skolföreståndarinna tillsammans med 16-årig skolflicka. Svar till »C. F.», Knutsberg, Nora.

HUSHÅLLSSKOLAN Holen, Insjön, Dalarne, emottager ännu några elever samt sommargäster på längre eller kortare tid. Bref besvaras mot bifogadt porto.

HELINACKORDERING i familj eller pensionat på Östermalm önskas från slutet af aug. af fru med 3 barn (12, 14 och 17 år). Två stora, soliga rum, god och riklig kost. Barnen skola bevista skolor. Svar med utsatt pris pr månad torde snarast sändas till märkt »R. 20611», und. adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

I DALARNA, Smedsbo Pensionat och Hvilohem, lugn och stärkande rekreationsort, erbjudes god inackordering till moderat pris. Fru Malin Lissel, adr. Aspeboda.

Yngre dam

önskar treflig sommarvistelse å herrgård eller pensionat. Svar med pris och närmare uppl. till »H. E. P.», Sthlm, Odeng. p. r.

God och billig inackordering

erhålla i Stockholm till hösten två bildade flickor, stort vackert rum med tyst läge vid park, 1 tr. upp. Inga andra inackorderingar. Referenser önskas och lämnas. Svar till »M. C.», Allm. Tidningskontoret, G. Ad. Torg, Stockholm.

Schweiz! Waldheim, Bern.

Pension för unga flickor (16—20 år). Vackert belägen i en härlig park. Franska och tyska talspråk o. undervisning äfven i engelska, musik, målning m. m. Vinter- o. sommarsport. Resor företagas till Italien o. sommaren tillbringas i Alperna. Ref. och prospekt erhållas genom majorskan Schenström, Uppsala o. fröken A. Bergqvist, Linnégat. 11, Göteborg.

För nervsjuka!

Lugnt hem i vacker trakt af Småland. God vård. Moderata priser. Josefina Göransson, exam. sjuksköterska. Adress Ryssby.

Hushållselever

(bildade flickor) mottagas 1 och 15 aug. Andra unga flickor äfven tidigare. 60 kr. i mån. Öfverstinnan A. Hyltén-Cavallius, f. Frick, adr. Sandvik, Smålands Bruseryd.

Celle- Hannover. Töchterpens. M. Claudi — f. In. u. Ausländ. Gegr. 1886. Ausbild. in Wissensch., Sprach., Musik, Handarb. etc. Gute Ref. Gute Erfolge. Preis 1200 Mk. p. a., ohne Ex. Prosp. auf Wunsch.

Haldska Sjukpensionatet.

S. T. 245 60. **Tegnérgatan 45.** R. Vasa 6 84.
Förstklassigt sjuk- och hvilohem. Härligt läge med fri utsikt öfver Tegnérlunden. Elegant och tidsenlig inredning. Godt bord. Delade rum eller månadsinackordering till billiga priser.

Nelly Jäderholms Pensionat,
3 Strandvägen 3,
(8 min. i spårvagn från Centralstationen)
Rekommenderar sina ljusa och hemtrefliga rum, utsikt åt Strandvägen. Nutida bekvämligheter! Moderata priser! Obs.! Även målsidsinackordering erhålles! För familjer att beakta! Allm. Tel. 114 76. Rikstel. 132 27.
Vördsammast *Anna Lindgren.*

Hushållsskolan Holen,
Insjön, Dalarne,
meddelar fullständig undervisning i såväl enklare som finare matlagning, samt genomgående kurs i handarbeten såsom konstväfnad, linnesömnad, knyppling och läderplastik m. m. Undervisningen meddelas af därtill kompetenta lärarinnor. Skolan har det härligaste läge i närheten af Insjöns järnvägs- o. ångbåtsstation samt 8 km. från Dalarnes turistcentrum, Leksand. Kursen, som börjar den 1 sept., pågår i 6 månader.
Prospekt erhålles mot bifogadt porto.

Källvik. Hälsobrunn. Badanstalt. Hafsbad.
Beläget i det natursköna *Tjust,* 2 mil norr om Västervik. Mycket billiga lefnadsomkostnader. *Läkare:* Docenten vid Uppsala Universitet D:r *H. Lundborg.* Prospekt genom kamreraren. (Postadress: Loftahammar).
Bekväma ångbåtsförbindelser med Stockholm och Västervik.

Sommar- & Vinterkurorten

Nyrestaurerad.
Alla varma badformer, nauheimer-, sand-, tvål- o. gyttjemassagebad. Ljus- o. elektriska växelströmbad m. fl.
Kallvattenkur.
Massage. Gymnastik
Väf- och slöjdsalar.

BORG

Utmärkta pensionat och inackorderingsställen.
Hel inackordering fr. 1.75 pr dag.
Läkare:
D:r W. Bergwall.
Prospekt från kamrerarkontoret.

KNEIPPBADEN, NORRKÖPING.

Doktor J. Arvedsons kurs

Sjukgymnastik, Massage o. Pedagogisk Gymnastik,

medför enligt kongl. maj:ts medgifvande samma kompetens o. rättigheter som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.

Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.

Prospekt på begäran genom D:r J. Arvedson, adr. Strömsborg, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen

aflägges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 9 sept.

Prospekt gen. *kapten J. Thulin, LUND.*

Med. D:r E. Kleens

(ett-åriga) **kurs i Massage och Sjukgymnastik** (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. **N:r 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp.** Prospekt begäres städse under adress *Saltsjöbaden.*

Vid

Professor Unmans Institut

börjar 2 okt. ny (ett-årig) kurs i *Massage* och *Sjukgymnastik.* Begär prospekt! Brunkebergsgat. 9, *Stockholm.*

Den som vill undvika att i sommartid få en röd och fräknig hy bör ingnida den med Oatinecrème som är en naturprodukt framställd af ren hafre. Huden får genom rationelt bruk en vacker varm färg.

Cajsa Bagges Ris-smörja

har sedan nära 150 år tillbaka lindrat många lidanden samt botat tusentals svaga och sjuka som lidit af **Engelska sjukan,** ältan eller s. k. riset.

Det nu befintliga receptet är skrifvet af Cajsa Bagge, efter sin mor Anna Bagge, som lefde 1750—1815 i Garpenbergs kyrkoby i Dalarne, där detta medel var allmänt kändt och dit folk färdades från aflägsna trakter för att få bot. Många intyg finnas. **Pris för 1 sats för ett barn under 3 år kr. 2.50.** Dubbel sats för större **kr. 4.-.** Till landsorten mot postförskott. I parti och minut hos **Cajsa Bagges Eftr., Dalagatan 20, Stockholm.**

Rynktinktur

(Majorskan Edmanns, Varberg)

förminskar rynkor i hög grad. Gör hyn ren och slät, skär och genomskinlig. Oskadlig enl. handelskemist. Förnämsta parfymaffärer.

Mélanogéne,

Oiquemare — färgar hår, skägg och ögonbryn — håller färgen i månader. Pris kr. 4.50. Endast i

Franska Parfymmagasinet,
21 Drottninggatan 21, Stockholm.

Damhårarbeten.

Peruker; Benor; Flätor; Länkar m. m. tusental. Obs.! Vi signera ej postpaket med "Hår". Herr o. Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58, Stockholm.

Äkta Hårnät

säst och billigast direkt från **Svenska Hårnätsimporten,** adr. *Stockholm Va.* Stort prof mot 45 öre i frimärken.

Rikhaltiga variationer. Begär prisk.
Tidaholms Bruk, Tidaholm.
Kungl. Hofleverantör.
Försäljningsmagasin: Beridarebansgatan 27, STOCKHOLM.

Efter fotografier utföras

Vykort

i förstklassigt ljustryck och färgtryck till lägsta pris af *Svenska Litografiska Aktiebolaget,* Stockholm C. Största anstalt i Skandinavien för vykortstillverkning. I lager: Vykort från Sveriges alla landskap samt fantasi- och gratulationskort. Utför alla slags tryckalster. Begär prof och prislista.

Denna vecka utkommer

Iduns Modellkatalog

n:r 3 för sommaren.

Innehåller ett stort urval af säsongens modenyheter. Vackert koloreradt omslag med modebilder! Till salu i alla bokhandlar och hos de flesta tidningsförsäljare. Erhålles portofritt från Iduns expedition, Stockholm.

Pris: 60 öre.

Kvinnliga Utbildningsskolan Villa Hult,

belägen vid den vackra kurorten ***Kneippbaden*** anordnar för sommaren under juni, juli och augusti månader billighetskurser i ***Matlagning*** (äfven vegetarisk), ***Bakning, Konservering*** och ***Konfektberedning.*** Elever mottagas på ***1, 2*** och ***3*** månader, med tillträde den ***1*** och ***15*** i hvarje månad. De elever som önska utbilda sig i konservering kan vinna inträde den 15 aug. till höstkursen 15 sept.—15 dec. Skickliga lärarinnor. Tillfälle till nöjen och förströelser. Prospekt sändes och förfrågningar besvaras af Fröken ***Ella Hult,*** adr. **Kneippbaden. Tel. 758. Obs.!** Kur- och sommargäster emottagas under sommaren!

Palmgrenska Samskolan, Stockholm.

(Grundad 1876).

Högre, statsunderstödt läroverk med student- och realskolexamen. Redogörelse sändes.

Carl Nordblad. **J. S. Hedström.**

Kindergartenseminarium

öppnas vid Uppsala Enskilda Läroverk höstterminen 1911 om ett tillräckligt antal elever anmäla sig.

Kursen blir ettårig från 15 Sept.—20 Dec., 20 Jan.—20 Maj och avgiften är 250 kr. för år. Anmälningar, som hälst böra insändas före 15 Aug. mottagas skriftligen av ***Fru Agnes Petersson,*** som även meddelar närmare upplysningar (under sommaren bortrest) postadress: Kindergarten, ***Uppsala.***

Josef Liljeblad.
Skolans rektor.

Carola Eneroth.
Skolans föreståndarinna.

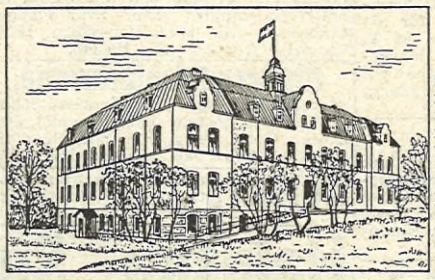

Kristinehamns Praktiska Skola.

(Grundad 1878.)

Sveriges största o. mest mångsidiga praktiska läroanstalt för män och kvinnor. Aderton olika fackavdelningar. Förbereder till realskoleexamen m. m. Stor tidsvinst. Nya kurser börja 1 aug., 1 sept., 1 okt., 1 nov. och 9 jan. Nära 7,000 elever bevistat skolan. Före val av skola rådfråga om möjligt förutvarande elever. Nybygd lokal med härligt läge Riks. 115. Begär prospekt.

Carl Pehrson.

Husmoderskolan Hemmet

börjar höstkursen den 1 sept. Prospekt och närmare upplysningar genom *Fru Anna Gyllenspetz,* född von Holten, Drottninggat. 67, Stockholm. R. 13334.

Fil. D:r Anna Ahlströms Läroverk, Stockholm,

Nya Elementarskolan för flickor

29 Kommendörsgatan, midt för cirkusplan.

Högre statsunderstödd flickskola med *rätt att anställa studentexamen.* Förbereder till alla linjer. Anmälningar skriftligen till d. 15 augusti, därefter äfven i skollokalen.

Anna Ahlström, fil. d:r.

Nutidens och framtidens modärnaste Skrifmaskin är och förblir

CONTINENTAL

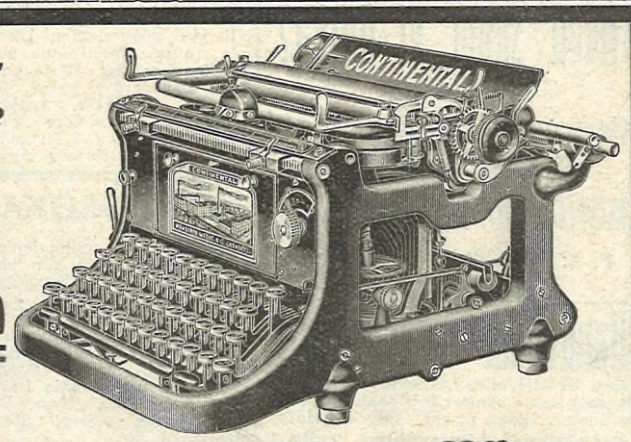

10 års garanti.

Continental Skrifmaskinsaffär,

Norrlandsgatan 29, Stockholm I.

Telefoner: Riks 12419. Allm. 23472.

Leverantör till Kungl. Armén, Marinen, Telegrafverket, Kommerskollegium, Poliskammaren, Banker, Försäkringsbolag, Fabriker m. fl.

V. Almquist, Gertrud Almquist, O. E. Apelqvist, E. O. Arenander, Victor Balck, Henning Berger, A. Berglund, Natanael Beskow, Erland Bratt, Erik Brogren, Nils Cronstedt, Ebba De la Gardie, G. Drake, A. K. Eckerbom, Karl Enghoff, C. W. Ericsson, Edvard Evers, Hugo Falk, Valter Fevrell, Nils Flensburg, Jonas Folcker, Elsbeth Funch, S. Gabrielsson, Marie-Louise Gagner, Axel Gauffin, Jane Gernandt Claine, A. T. Gellerstedt, Carl Svensson Graner, Elias Grip, G. Göthe, H. E. Hallberg, Per Hallman, C. G. Hamilton, Eli Heckscher, E. Hildebrand, Karl Hildebrand, Axel Hirsch, Harald Hjärne, Theodor Holmberg, Cecilia Bååth Holmberg, Leonard Holmström, Ivar Hultman, E. Walter Hülpers, A. Isaksson, Gustaf Jansson, Alfred Jensen, Klara Johansson, Else Kleen (Gwen), Rudolf Kjellén, Frida Landsort, Sven Lampa, John Landin, Carl G. Laurin, Carl Gustaf Lewenhaupt, Axel Lindblad, Giov. Lindeberg, Axel Lindegren, Ulla Linder, E. Ljungström, Nils W. Lundh, J. A. Lundell, Sven Lübeck, Fr. Läffler, O. Mannström, L. W:son Munthe, Artur Möller, K. G. Ossian-Nordenfalk, Ric-Nordin, E. Nordlund, Ludvig Nordström, Knut Manasse Nyblom, Fredrik Nycander, J. F. Nyström, Olof Palme, Olof Rabenius, Ture Rangström, Bernhard Risberg, Ina Rogberg, Anna Maria Roos, Clarence von Rosen, Sven Rosén, Nils Ruda, W. Rudin, V. Rundgren, Enar Sahlin, W. Sandberg, C. G. Santesson, H. Schultz, Erik Sjöstedt, A. Sjöström, M. Sommelius, Marika Stjärnstedt, Gustaf Stjernström, Verner Söderberg, Nath. Söderblom, Anna Söderblom, Sven Söderman, Waldemar Swahn, Elisabeth Thorman, Johan Thyrén, Gustaf Ullman, U. L. Ullman, Lydia Wahlström, Th. Wallbeck-Hallgren (Waldeck), P. P. Waldenström, Uno Wallmo, Ellen Wester, Erik Wettergren, Gunnar Widholm, Axel Widstrand, O. Wieselgren, E. Wrangel, Karl Wåhlin, A. Åkerblom, Annie Åkerhielm, Anders Österling.

STOCKHOLMS DAGBLAD

och hela landets hvarje dag finaste, värdefullaste, trefligaste

anmäles vördsamt till prenumeration.

Att hyra för pensionat, skola eller hvilohem.

Corps de logisbyggnaden till Södertelje stads vid Östersjön vackert belägna egendom Ström nära Saltskogs järnvägsstation, innehållande 26 rum och ett större kök, med källare, bak- och tvättstugor m. m. samt tillhörande parkanläggning är att hyra från den 1 oktober 1911.

Byggnaden har sedan 1894 förhyrts för den år 1855 grundade Zanderska helpensionen för flickor, som nu upphör; och lämpar sig densamma, hvilken nyligen undergått fullständig såväl in- som utvändig reparation, följaktligen väl till pensionat, skola, hvilohem o. d.

Spekulanter hänvisas för upplysningar till förvaltaren å Ström, G. T. Jonsson, adress Södertelje. Svar härå insändas före den 15 juli 1911 till Drätselkammaren härstädes.

Södertelje den 8 juni 1911.

Drätselkammaren.

EUCALYP

återgifver grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken nyance som helst. *Garanteradt oskadligt.* Attest härå är utfärdad af Herr D:r Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån, Stockholm.

Pris pr flaska à 125 gr. 3 kr.

Fås i alla välsorterade Parfym- o. Matrialaffärer. På platser där Eucalyp ännu icke finnes till salu hänvände man sig till Company Sydneys Agentur, Bruksgatan, Malmö.

Almedahls Försäljnings-Magasin,

Kungsgatan 55, Göteborg.

Levererar fullständiga ***Linneuppsättningar*** för bosättningar och brudutstyrslar. Se vidare vår annons i Iduns Modellkatalog.

Bad är hälsa

och blifver det i dubbel mått om badrummet är monteradt med våra

Förstklassiga, Moderna

BADAPPARATER.

Erhållas genom alla entreprenörfirmor.

Wilh. Sonesson & C:o, Malmö,

Stockholm, Göteborg, Köpenhamn.

Annonsera i Idun!

Att själf måla (lackera) möbler m. m. kan hvem som helst med Ripolin. 84 färgtoner. Torkar fort med en porslinsliknande glans. Otroligt hållbar. En bok »Om dekoration och målning» jämte fullständiga färgskalor erhålles gratis och franko. Le Ripolin, 24 Smålandsgatan, Sthlm.

Sparkasseränta

4 1/2 %

Köpmannabanken

Arsenalsgatan 9.

Med detta nummer följer Iduns Romanbilaga, ark 7.

Wilhelmssons Boktr. A.-B., Sthlm, 1911.